

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

Vliv koronaviru COVID-19 na cestování a cestovní ruch

Bakalářská práce

Autor: Pavlína Jagrová

Vedoucí práce: Ing. Dagmar Frendlovská, Ph.D.

Jihlava 2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Pavčina Jagrová
Studijní program:	Ekonomika a management
Obor:	Cestovní ruch
Název práce:	Vliv koronaviru COVID-19 na cestování a cestovní ruch
Cíl práce:	V předložené bakalářské práci je sledována problematika vlivu, dopadu a následku globálního problému koronaviru COVID-19 na cestovní ruch i na jednotlivce. Bakalářská práce se skládá ze dvou částí. V první části je problematika sledována z teoretického pohledu. Druhá část poukazuje na oblasti, u kterých byl cestovní ruch značně ovlivněn předmětným problémem. Praktická část bakalářské práce sleduje vnímání dopadů respondentů z různých států za pomoci dotazníkového šetření. Práce mapuje průběh pandemie jako takové, neboť zmíněná problematika do značné míry zasáhla národní i mezinárodní přístup k cestovnímu ruchu. Na základě zjištěných výsledků z šetření jsou shrnuty poznatky a návrhy k možnostem eliminace následků pro cestovní ruch i jedince. Bakalářská práce obsahuje řadu návrhů, jak se s celou situací vypořádat.

Ing. Dagmar Frendlovská, Ph.D.
vedoucí bakalářské práce

RNDr. Eva Janoušková, Ph.D.
vedoucí katedry
Katedra cestovního ruchu

Abstrakt

Cílem této bakalářské práce je sledování vlivu, dopadu a následku globálního problému koronaviru COVID-19 na cestovní ruch a na jednotlivce. Bakalářská práce se skládá ze dvou částí. V první části je problematika sledována z teoretického pohledu. Druhá část poukazuje na oblasti, u kterých byl cestovní ruch značně ovlivněn právě předmětným problémem. Praktická část bakalářské práce sleduje vnímání dopadů respondentů z různých států za pomoci dotazníkového šetření. Hlavním přínosem práce je shrnutí poznatků získaných z výsledků výzkumu, a předložení návrhů k možnostem eliminace následků pro cestovní ruch i jedince.

Klíčová slova

Pandemie; koronavirus; cestovní ruch; cestování.

Abstract

The aim of the bachelor thesis is monitoring of the global issue called Coronavirus COVID-19, its influence, impact and consequence of the tourism and individuals. Bachelor thesis consist of two parts. In the first one the problematics is monitored from a theoretical point of view. The second part indicates areas of the tourism that have been highly affected by the discussed problem. The practical part of the bachelor thesis analyzes the perception of respondents from the certain states, with the help of the questionnaire survey. The main contribution of the thesis is the summary of the information obtained from the results of the research. And also the submission of proposals for elimination of the consequences of the tourism and individuals.

Key words

Pandemic; Coronavirus; Tourism; Travelling.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ.

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou mé bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že s o u h l a s í m s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne: 15. 7. 2021

.....

Podpis studenta/ky

Poděkování

Ráda bych touto cestou projevila vděčnost své vedoucí bakalářské práce, paní Ing. Dagmar Frendlovské, Ph.D. Její trpělivost, cené rady a připomínky, byly klíčové k dokončení práce. Mé poděkování dále patří všem respondentům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, a to i v této nelehké době. Poté bych ráda poděkovala paní doktorce MUDr. Wolne za poskytnutí pohledu ambulantního specialisty na danou problematiku. A závěrem děkuji své rodině a přátelům za jejich podporu a pomoc při studiu.

Obsah

Abstrakt	3
Klíčová slova.....	3
Obsah.....	6
Seznam ilustrací a tabulek.....	9
Seznam použitých zkratk.....	10
Úvod	11
Motivace.....	12
Cíl práce	12
Teoretická část.....	13
Definice základních pojmů.....	13
1 Cestovní ruch.....	13
1.1 Význam turismu ve světovém měřítku	14
1.1.1 Význam turismu ve světové ekonomice.....	14
1.1.2 Význam turismu ve světové spotřebě.....	15
1.1.3 Význam turismu ve vzájemném porozumění mezi národy	15
1.2 Přínosy cestování pro jedince	15
1.3 Předpoklady pro rozvoj odvětví	16
1.3.1 Lokalizační	16
1.3.2 Realizační	17
1.3.3 Selektivní.....	17
1.4 Subjekt cestovního ruchu.....	17
1.5 Objekt cestovního ruchu.....	18
1.5.1 Destinace	18
1.5.2 Destinační management	19
2 COVID – 19	19
2.1 Základní informace.....	19

2.2	Průběh pandemie v ČR	20
2.3	Aktuální situace v ČR.....	23
2.4	Pandemie v zahraničí.....	23
2.4.1	Čína	23
2.4.2	Spojené státy americké.....	24
2.4.3	Itálie.....	24
2.5	COVID-19 a cestovní ruch	25
2.6	Negativní dopady.....	28
2.7	Pozitivní dopady	29
3	Marketing, marketingový mix	30
3.1	Definice marketingu	30
3.2	Marketingový mix	31
3.3	4P marketingového mixu.....	31
3.4	Marketingový mix a cestovní ruch	32
4	Metodologie výzkumu.....	34
4.1	Online dotazování.....	34
4.2	Výzkum	34
4.3	Fáze vytváření výzkumu.....	34
	Příprava	34
	Plán výzkumu.....	35
	Provedení studie	35
	Zpráva o výsledcích výzkumu.....	35
4.4	Dotazníkové šetření	35
4.5	Otázky.....	35
4.5.1	Skládají se z:.....	36
	Uzavřené.....	36
	Otevřené	36

Škálové.....	36
Praktická část.....	37
5 Metodika výzkumu.....	37
5.1 Charakteristika.....	37
5.2 Stanovení předpokladů	38
5.3 Realizace dotazníkového šetření.....	38
5.3.1 Příprava	38
5.3.2 Oslovování respondentů.....	38
6 Vyhodnocování výsledků	39
6.1 Jednotlivé otázky	39
7 Vyhodnocení předpokladů	67
8 Shrnutí výsledků výzkumu.....	67
9 Přínosy bakalářské práce	68
10 Závěr.....	71
11 Zdroje	73
Seznam použité literatury.....	73
Internetové zdroje.....	74
12 Přílohy	78
Příloha A. 1 - Dotazník v českém jazyce	78
Příloha A. 2 - Dotazník v anglickém jazyce.....	83
Příloha A. 3 – Pandemie z pohledu ambulantního specialisty – psychiatra.....	88

Seznam ilustrací a tabulek

Seznam tabulek

Tabulka 1: Zastoupené země	40
Tabulka 2: Pohlaví	41
Tabulka 3: Věková skupina	41
Tabulka 4: Profese	42
Tabulka 5: Dosažené vzdělání	44
Tabulka 6: Spokojenost s informovaností občanů o pandemii	45
Tabulka 7: Spokojenost s informovaností občanů o pandemii	45
Tabulka 8: Ovlivnění pracovní pozice	47
Tabulka 9: Ovlivnění studia	48
Tabulka 10: Přehodnocení priorit v životě	49
Tabulka 11: Navazování kontaktů v karanténě	51
Tabulka 12: Benefity COVID - 19	52
Tabulka 13: Finanční vyrovnání se společnostmi	55
Tabulka 14: Změny v přístupu k cestování	56
Tabulka 15: Virtuální turistik	57
Tabulka 16: Uzavření hranic - česká verze	59
Tabulka 17: Uzavření hranic - anglická verze	60
Tabulka 18: Uzavření vzdušného prostoru - česká verze	61
Tabulka 19: Uzavření vzdušného prostoru - anglická verze	62
Tabulka 20: Vycestování do země respondenta	63
Tabulka 21: Vycestování ze země respondenta	64

Seznam grafů

Graf 1: Poměr lidí plánujících vycestovat do zahraničí	54
Graf 2: Dodržování hygienických opatření	66
Graf 3: Dodržování hygienických podmínek	66

Seznam použitých zkratk

Aj.	A jiné
Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
BP	Bakalářská práce
COVID-19	Respirační onemocnění
CA	Cestovní agentura
CK	Cestovní kancelář
CR	Cestovní ruch
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
DNA	Genetický kód
MERS	Virové onemocnění dýchacích cest (příbuzný virusu SARS)
Např.	Například
PCR test	Detekuje přítomnost virové RNA
RNA	Genetický kód
SARS	Virové onemocnění dýchacích cest
SARS-CoV-2	Koronavirus způsobující onemocnění COVID-19
Tzv.	Tak zvaný
UNWTO	Světová organizace cestovního ruchu

Úvod

V současné době pravděpodobně nenajdeme člověka, kterého by situace kolem pandemie v letech 2020/2021 nijak neovlivnila. Každý den se potýkáme s různými vládními opatřeními, jež se postupně stávají součástí našeho běžného života. Česko a prakticky celý svět čelil dosud nepoznané krizi, kdy nikdo přesně nevěděl, co bude následovat. Bakalářská práce je zaměřena na následky a dopady předmětné pandemie, a to především v oblasti cestovního ruchu. Proto zde nechybí například shrnutí negativních a pozitivních vlivů na cestovní ruch a jedince, průběh pandemie v České republice i ve vybraných státech světa, a predikce do budoucna.

Bakalářská práce se zabývá vývojem, průběhem a dopadem pandemie na oblast cestovního ruchu. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část obsahuje definici základních pojmů a faktů, které jsou obsaženy v praktické části. Nejprve je vymezen pojem cestovního ruchu spolu s jeho rozdělením, významem, přínosy a podobně. Další kapitolou je COVID-19. Kromě seznámení se s poměrně novým termínem, kapitola také obsahuje popis vlivu pandemie na cestovní ruch a mnoho dalšího. V teoretické části nechybí ani pojem marketingu a marketingového mixu v návaznosti na cestovní ruch. Na závěr této části byl umístěn popis výzkumu jako takového, včetně dotazníkového šetření a charakteristiky otázek, jaké se v něm mohou objevit.

Praktická část zkoumá a analyzuje výsledky zaznamenané v dotazníkovém šetření, jež bylo vyhotoveno v českém a anglickém jazyce z důvodu získání co největšího a různorodého počtu zahraničních respondentů. Cílem dotazníku je zjistit, jak dotazovaní vnímají tuto náročnou situaci, do jaké míry se jim změnil pohled na cestování do budoucna, a jakým způsobem je pandemie ovlivnila. Na tuto významnou část poté navazuje vyhodnocení stanovených předpokladů a především souhrn poznatků a doporučení, jakým způsobem se mohou vybrané objekty cestovního ruchu a jednotlivci vypořádat s předmětným problémem.

Součástí příloh bakalářské práce je mimo dotazníkového šetření i vyjádření psychiatricky MUDr. Andrey Wolne, která nahlíží na problematiku z pohledu odborníka. Mimo uznávané psychiatricky se také jedná o soudní znalkyni v oboru zdravotnictví, psychoanalytičku, arteterapeutku a gerontopsychiatricku. Má svoji vlastní ordinaci v Hořicích.

V závěru bakalářské práce popíši jednotlivé části této práce a zhodnotím, zda se mi podařily splnit stanovené cíle.

Motivace

Téma bakalářské práce „*Vliv koronaviru COVID – 19 na cestování a cestovní ruch*“ jsem si zvolila z toho důvodu, že je to v dnešní době velice aktuální a diskutovaná problematika, o jejíž vývoj jsem se zajímala a zajímám. Dalším důvodem byla skutečnost, že byly již od samého počátku od propuknutí pandemie v letech 2020/2021 patrné negativní dopady na odvětví cestovního ruchu. A jelikož tento obor studuji, rozhodla jsem se pomocí bakalářské práce a dotazníkového šetření shrnout následky, jakým musí čelit nejen oblast turismu, průmyslu a spousty dalších odvětví, ale především každý z nás.

Cíl práce

V předložené bakalářské práci je sledována problematika vlivu, dopadu a následku globálního problému koronaviru COVID-19 na cestovní ruch i na jednotlivce. Bakalářská práce se skládá ze dvou částí. V první části je problematika sledována z teoretického pohledu. Druhá část poukazuje na oblasti, u kterých byl cestovní ruch značně ovlivněn předmětným problémem. Praktická část bakalářské práce sleduje vnímání dopadů respondentů z různých států za pomoci dotazníkového šetření. Práce mapuje průběh pandemie jako takové, neboť zmíněná problematika do značné míry zasáhla národní i mezinárodní přístup k cestovnímu ruchu. Na základě zjištěných výsledků z šetření jsou shrnuty poznatky a návrhy k možnostem eliminace následků pro cestovní ruch i jedince. Bakalářská práce obsahuje řadu návrhů, jak se s celou situací vypořádat.

Teoretická část

Definice základních pojmů

1 Cestovní ruch

Bakalářská práce se zabývá vlivem a dopadem koronaviru COVID-19 na cestování a cestovní ruch. V návaznosti na to je třeba specifikovat pojmy, předpoklady pro rozvoj odvětví cestovního ruchu i aktuální stav trhu.

„Pokud se budeme zabývat původem anglického slova Tourism, který je základem i pro současné označení Tourismus v němčině a mnoha dalších jazycích, zjistíme, že pochází z francouzského slova Tour, tedy cesta.“ (Kotíková, 2013)

V současné době je možné s největší pravděpodobností konstatovat, že není nikdo, kdo by se s cestovním ruchem nesetkal. Je pravda, že si každý pod tímto pojmem představí trochu něco jiného. Například dovolenou u moře, na horách, relaxaci, zábavu či objevování nových kultur, lidí a míst. Podstatné však je, že pro všechny znamená možný způsob trávení volného času, a formu uspokojování svých zájmů a potřeb. Tyto a mnoho dalších aktivit, spadajících do cestovního ruchu, můžeme provozovat v námi zvoleném termínu. Dnešní moderní doba nám totiž za normálních okolností umožňuje neomezené cestování, a to v jakékoliv části roku.

„Soubor činností zaměřených na uspokojení potřeb souvisejících s cestováním a pobytem osob mimo místa trvalého bydliště a obvykle ve volném čase. Jejich cílem je odpočinek, poznávání, zdraví, rozptýlení a zábava, kulturní a sportovní vyžití, služební cesty, tj. získávání komplexního zážitku.“ (Gúčík, 2010)

Na druhou stranu se pojem cestovní ruch nespojuje pouze s novými zážitky či aktivitami ve volném čase. Pro celou řadu lidí po celém světě znamená pracovní pozici, kterých je v tomto odvětví veliké množství. Od stravovacího, ubytovacího a dopravního průmyslu, po informační a zprostředkovatelský.

„Cestovní ruch je významným sektorem národního hospodářství. Jeho význam v průběhu 20. století významně vzrostl, a stal se běžnou součástí života obyvatel vyspělých států. Považujeme ho za společensko-ekonomický fenomén současnosti.“ (Linderová, 2013)

Toto odvětví se bezesporu rozvíjelo obrovskou rychlostí, a to až do současné pandemické situace, která konkrétně v České republice započala v březnu roku 2020. Velmi rychle nabrala na intenzitě, a cestování bylo do značné míry znemožněno. Což lze pokládat za nejpodstatnější překážku v dalším rozvíjení oblasti cestovního ruchu. (Mmr.cz, 2019), (Vlada.cz, 2009 - 2021)

Cestovní ruch by měl být především chápan jako průmysl poskytující veškeré služby spojené s cestováním a turistikou, které dělíme do jednotlivých sektorů:

- **Organizace** – turistické centrály, asociace, regionální centra apod.
- **Zprostředkovatelé** – cestovní kanceláře a agentury, touroperátoři, organizátoři konferencí, incentivní domy, rezervační systémy, sezonní zprostředkovatelé či agenti
- **Ubytovací služby** – poskytovatelé ubytovacích služeb od hotelových řetězců až po soukromé penziony apod.
- **Doprava** – automobilová, autobusová, letecká, lodní, železniční, půjčovny vozidel
- **Atrakce** – kulturní či historická místa, národní parky, sportovní centra apod. (Ryglová, 2011)

1.1 Význam turismu ve světovém měřítku

Cestovní ruch se stal velmi významnou součástí ekonomického, socio-kulturního i fyzického prostředí. Jeho působení, ať už je řeč o domácím či mezinárodním turismu, můžeme zaznamenat ve třech rovinách:

- Význam turismu ve světové ekonomice
- Význam turismu ve světové spotřebě
- Význam turismu ve vzájemném porozumění mezi národy (Palatková, 2011)

1.1.1 Význam turismu ve světové ekonomice

Cestovní ruch znamená pro řadu destinací jedno z nejvýznamnějších odvětví jejich hospodářství. Podílí se také na multiplikačním efektu v oblasti dopravy, průmyslové výroby, potravinářství aj. (Mmr.cz, 2017)

1.1.2 Význam turismu ve světové spotřebě

Z ekonomického hlediska chápeme spotřebu jako část poptávky, která byla realizována. V pohledu cestovního ruchu to znamená uspokojování potřeb lidí pomocí účasti na turismu. Díky tomu, že turismus významně zasahuje do různých životních aspektů, představuje důležitou část celkové světové spotřeby. Mezi tyto aspekty patří:

- Reprodukce pracovních sil
- Utváření životního stylu lidí
- Rozvoj osobnosti člověka
- Vyplnění volného času
- Význam zdravotní
- Význam vědecko-informační a další (Palatková, 2011)

1.1.3 Význam turismu ve vzájemném porozumění mezi národy

Cestování napomáhá k porozumění etických hodnot společných celému lidstvu. Dále také k toleranci k rozdílným filosofickým, náboženským či morálním hodnotám. Účastníci CR nebo osoby zainteresované na rozvoji CR by si měli uvědomovat a důležitost kulturních a sociálních tradic v navštíveném místě, a respektovat je. (Cestovni-ruch.cz, 1999)

1.2 Přínosy cestování pro jedince

Cestování je staré jako lidstvo samo, a představuje nedílnou součást našich životů. Vnímáme díky němu cizí země všemi smysly, což vede k určitému hlubšímu poznání nejen sebe samého, ale i důležitých životních hodnot.

Kromě odpočinku, zábavy a způsobu trávení volného času, nám tato aktivita přináší spoustu dalších benefitů. Je známo, že cestováním do určité míry vyjdeme z naší komfortní zóny, díky čemuž však načerpáme nové a přínosné zkušenosti. Některými z nich jsou:

- **Objevování sebe samého** – nové zážitky v nás pokaždé zanechají jistou stopu. Zjišťujeme, jak v určitých situacích reagujeme nejen my, ale i naši blízcí.

- **Rozvíjení jazykových schopností** – zlepšování přízvuku v daném jazyce, komunikace s novými lidmi či ztráta ostychu
- **Samostatnost** – nové prostředí a zážitky nás nutí převzít zodpovědnost sám za sebe
- **Akceptace jiných kultur** – díky cestování se máme možnost setkat s jinými názory a návyky, které jsou pro danou oblast typické. Porovnáváme je s našimi, akceptujeme, nebo je dokonce přijímáme za své.
- **Vděčnost** – mnohdy můžeme mít pocit, že se nám v naší zemi nedostává toho, co bychom požadovali. Zapomínáme si vážit věcí, které nemusí být ani zdaleka samozřejmostí pro občany jiných států. (Dama.cz, 2013)

1.3 Předpoklady pro rozvoj odvětví

„Základním předpokladem rozvoje cestovního ruchu je svoboda člověka cestovat. K dalším předpokladům patří volný čas, dostatek volných finančních prostředků a příznivé politické klima.“ (Jakubíková, 2012)

Činitelů, které mají vliv na poptávku cestovního ruchu v lokalitě, je velická spousta. Zahrnují demografické jevy, kulturní zajímavosti, dopravní dostupnost, hygienická opatření v destinaci, politickou situaci, sociálně-komunikační předpoklady místního obyvatelstva a mnoho dalšího.

K základnímu vymezení těchto faktorů je také známo mnoho rozdílných přístupů, ačkoliv mezi ty nejčastěji zmiňované patří rozdělení na **lokalizační**, **realizační** a **selektivní** předpoklady: (Linderová, 2013)

1.3.1 Lokalizační

Dělíme je na přírodní a kulturně-municipální předpoklady. *„Přírodní předpoklady rozvoje cestovního ruchu mají stacionární charakter, který vytváří předpoklady pro konkrétní formy cestovního ruchu. Jde o jednotlivé přírodní atraktivity významné svou ojedinělostí a výjimečností. Mezi základní patří reliéf a morfologické poměry, klimatické poměry, hydrologické poměry, rostlinstvo a živočišstvo. Kulturně-municipální předpoklady rozvoje cestovního ruchu jsou součástí potenciálu krajiny, jsou výsledkem lidské činnosti, určují způsob jejího využívání. V turisticky přitažlivých oblastech využívaných k dlouhodobé rekreaci doplňují*

přírodní atraktivitu. Tyto předpoklady mají tři podskupiny, kulturně-historické památky, kulturní zařízení a společenské akce, sportovní a zábavní zařízení neboli parky." (Econ.muni.cz., 2015)

1.3.2 Realizační

Vymezují, zda je destinace dostatečně připravena k realizaci cestovního ruchu. Realizační předpoklady se dále dělí na dopravní a materiálně-technické. Dopravními předpoklady se rozumí silniční, železniční, letecký či jiný způsob přepravy. Dopravní dostupnost a kvalita má veliký vliv na hospodářství i CR. Materiálně-technickými chápeme kvalitu ubytování a stravování v destinaci. (Hotelovkapodebrady.cz, 2013)

1.3.3 Selektivní

Prostřednictvím selektivních faktorů můžeme využít předpoklady pro cestovní ruch v dané oblasti. Předpoklady pro cestovní ruch určuje ekonomická, politická i kulturní situace. Selektivní předpoklady nám také ukazují způsobilost obyvatelů účastnit se cestovního ruchu. (Mirvald, 1996)

1.4 Subjekt cestovního ruchu

Subjektem cestovního ruchu se rozumí kdokoliv, kdo nějakým způsobem uspokojuje své potřeby spotřebou statků cestovního ruchu, během cestování a pobytu mimo místa trvalého bydliště. (Linderová, 2013)

Nezávisle na tom, zda se jeho cíle upínají na vyplnění volného času, rekreaci, sport či kulturní vyžití, se jedná o poptávajícího po nabízených a dostupných aktivitách cestovního ruchu na trhu.

Dle UNWTO definujeme účastníka CR jako „*každou osobu, která pobývá přechodně mimo místo svého běžného pobytu po dobu nepřevyšující 12 po sobě jdoucích měsíců, přičemž motivací pro cestu není výdělečná činnost v tomto místě a účastní se tedy některého druhu nebo formy cestovního ruchu.*“ (Zelenka, 2013)

Účastníky cestovního ruchu dále dělíme na:

- Turisty – dočasní návštěvníci, kteří v navštěvovaném místě přenocují
- Výletníky – dočasní návštěvníci, kteří se v navštěvovaném místě zdrží pouze jeden den bez přenocování (Econ.muni.cz., 2015)

1.5 Objekt cestovního ruchu

Objekt cestovního ruchu je na straně nabídky. Myslíme tím cokoli, co přiměje potenciálního návštěvníka zdržet se v dané lokalitě. Například přírodní atraktivity, podnebí, kulturní památky, ubytovací nebo pohostinská zařízení, a mnoho dalšího. Návštěvníci mohou uspokojit své potřeby pouze za předpokladu, že pro ně na trhu existují správné objekty cestovního ruchu.

1.5.1 Destinace

„Destinace je představována svazkem různých služeb koncentrovaných v určitém místě nebo oblasti. Destinace je chápána jako geografický prostor (stát, místo, region), který si klient (segment) vybírá jako svůj cíl cesty.“ (Econ.muni.cz., 2015)

Její odlišnost a jedinečnost zpravidla určujeme pomocí primární, sekundární a terciální nabídky:

- Do primární nabídky zařazujeme přírodní a kulturní potenciál, kterým se daná lokalita vyznačuje, a představuje tak hlavní důvod naplnění účasti na cestovním ruchu. Tento potenciál se dále dělí dle významu na místní, regionální, celostátní a mezinárodní.
- Aby došlo k naplnění maximální únosné kapacity, je důležitá infrastrukturní vybavenost destinace, která patří do sekundární nabídky. Infrastrukturou cestovního ruchu rozumíme podniky a zařízení, které účastníkům cestovního ruchu zajistí ubytování, stravování a další služby potřebné k uspokojování jejich potřeb.
- Do terciální nabídky patří pravidelně či nepravidelně pořádané kulturní či jiné akce, které rovněž tvoří podstatnou roli v celkové návštěvnosti destinace. (Linderová, 2013)

1.5.2 Destinační management

Relativně nový a stále se rozvíjející způsob marketingového řízení, který existuje od 90. let minulého století. Dle Bartla a Schmidta lze destinační management definovat tímto způsobem: *„Strategie a cesta pro silné regiony, které mají odvahu ke koncentraci sil pro společný rozvoj, organizaci a aktivní prodej jejich klíčových konkurenčních výhod. Touto cestou vznikají destinace, které nabízejí klientovi perfektně zorganizovaný řetězec služeb odpovídající jeho volbě, který zahrnuje vše od informace a pohodlnou rezervaci přes bezchybný průběh pobytu až po návrat domů.“* (Palatková, 2011)

Marketingový management destinace je založen na principu „3K“, což znamená koordinaci, kooperaci a komunikaci. Jinými slovy tento princip představuje vzájemnou spolupráci soukromého, veřejného i nevládního neziskového sektoru, které společně ovlivňují množství, složení, časové i prostorové rozložení poptávky v destinaci. Jejich hlavním cílem je nejen uspokojování potřeb návštěvníků, ale i zvýšení kvality života rezidentů v destinaci.

Mezi nepoužívanější nástroje destinačním managementem patří:

- SWOT analýza (silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti)
- PEST analýza (politické, ekonomické, společenské a technologické vlivy)
- Porterova analýza pěti sil (síla prodávajících, kupujících, hrozba vstupů, hrozba substitutů a konkurenční prostředí)
- Životní cyklus destinace
- Finanční analýza a další (Palatková, 2011)

2 COVID – 19

2.1 Základní informace

Jedná se o nové, vysoce infekční onemocnění, způsobené novým typem koronaviru SARS-CoV-2, který se poprvé dostavil u pacientů na začátku prosince 2019, v čínském městě Wu-

Chan. Dosud nepoznaná virová onemocnění se objevují jednou za několik let. V moderní historii pamatujeme ebolu (1976), virus zika (2016) a další dvě, které mají jistou spojitost právě s COVID-19: SARS (2003) a MERS (2012). Pokud jde o původ této nemoci, není dodnes jasné, zda vznikla v přírodě, nebo v laboratoři. Není rovněž jasné, jakým způsobem se rozšířila. (Kubal, Gibiš, 2020)

Zhruba u padesáti procent lidí se nemoc projevuje obdobným způsobem jako obyčejná chřipka. Počínaje respiračními potížemi, únavou, bolestmi svalů, horečkou, střevními potížemi až po ztrátu chuti a chuti. Čtyřicet procent lidí na svém těle nepocítí prakticky žádnou změnu. Avšak zbylým deseti procentům je velmi zle. Většina z nich potřebuje akutní péči, a někteří z nich dokonce zemřou. (Kubal, Gibiš, 2020)

V současné době je nám známo, že mezi těchto deset procent patří především lidé s vyšším věkem, obezitou a celkově špatným zdravotním stavem. Neplatí to však absolutně, a nikdo nemůže tvrdit, že se ho riziko vůbec netýká. (mzcr.cz, 2020)

Nemoc zasáhla svět nebyvalým způsobem. Nejprve vypuknutí v Číně, jež je dodnes doprovázeno nejasnými informacemi a nevysvětlenými dohady. Poté dramatický scénář v Itálii, kde každým dnem přibývalo nezvladatelné množství nakažených osob. A v neposlední řadě Česko, které se s nemocí bojuje doposud. (Kubal, Gibiš, 2020)

2.2 Průběh pandemie v ČR

Vypuknutí

Vše odstartoval případ jedné české rodiny, která se nakazila na konci února na zimní dovolené v Itálii. Jejich návrat do České republiky představuje pravděpodobný milník propuknutí pandemie na našem území.

Důležitou roli v nadcházejících vládních krocích sehrál majitel a ředitel pojišťovny Direct Pavel Řehák. Ten jako první namodeloval „vývoj počtu případů v České republice do konce měsíce“. Byl to souhrn alarmujících čísel, kde na konci modelu (1. dubna 2020) měl počet nakažených dosáhnout téměř čtvrt milionu. Pavel Řehák tedy neváhal, a kontaktoval nejmocnější politiky

této země. Později se ukázalo, že svým modelem zásadně změnil přístup ke koronavirové krizi, a to nejen české vlády. (Kubal, Gibiš, 2020)

„Něco, co tady nikdy nebylo. Něco zcela zásadního, tak závažného, že to může vést k naprostému chaosu, ohrožení obyvatelstva na stupni, který tady nikdy nebyl“, popsal tehdejší atmosféru bývalý náměstek ministra zdravotnictví Roman Prymula.

Březen 2020

12. března roku 2020 došlo na našem území k prvnímu vyhlášení nouzového stavu (od výskytu nemoci). Většina populace si ještě ani nedokázala představit, jaké změny a omezení to pro naši společnost znamená.

Najednou všechny jistoty, které se desítky let zdály jako nezničitelné a trvalé, skončily v řádu jednoho týdne, kdy každým dnem přibývalo další a další omezení. Nastupovala nejistota a strach obyvatel.

Populární destinace, jindy přeplněné turisty, jsou úplně prázdné. Hoteliéři a ubytovatelé řeší totální úbytek hostů. Pro řadu restaurací tato situace znamená úplnou likvidaci, jiné prodávají přes výdejní okénko. I ostatní provozy, živnosti a řemesla musejí přerušit jejich činnost. Ve hře je dokonce rozpad vlády. Česko se potýká s největší krizí, jakou zažila ve své moderní historii. (Kubal, Gibiš, 2020)

Roušky a dezinfekce se staly hlavním symbolem celé pandemie, jelikož zanedlouho po vyhlášení nouzového stavu vláda zavedla jejich povinné nošení. S tím souvisí i další problém těchto dní, což je nedostatek ochranných pomůcek pro lidi nejen ve zdravotnictví. Vznikalo mnoho dobrovolnických iniciativ, kde pomáhali potřebným s nákupy a dalšími nezbytnými věcmi. I tak bylo ale kolabující zdravotnictví velkým problémem, včetně pozastavené ekonomiky, která měla pro mnoho lidí rovněž fatální následky. (Kubal, Gibiš, 2020)

Je zvláštní, jaké změny s sebou tento měsíc přinesl. Jindy přeplněná metra, trolejbusy a tramvaje byly na konci měsíce téměř bez využití. Na nebi se neobjevovalo žádné letadlo, a v centrech největších měst jsme znovu mohli slyšet zpěv ptáků. Tento klid ale neplatil pro supermarkety, kde fronty sahaly až do poloviny regálů.

Duben 2020

Jsou to již čtyři týdny od většinového pozastavení ekonomiky, zavřených obchodů a restaurací, omezení pohybu a mnoho dalšího. Tři týdny s rouškou na ústech, která se stala nezbytností pro každého z nás.

„Plošné karantény nejrůznějšího typu jistě zabraňují – i když jen částečně a s rozsáhlými kolaterálními škodami – nejen kontaminaci, ale i imunizaci veřejnosti, čímž vlastně „pouze“ prodlužují trvání epidemie.“ (Klaus, 2020)

Vláda začala být přesvědčena o tom, že má republika to nejtěžší období za sebou. Postupně připravovala populaci na postupný a kontrolovatelný návrat k normálnímu životu, s čímž měl pomoci plán pana Řeháka v podobě „chytré karantény“ (Kubal, Gibiš, 2020)

Počty nakažených se snižují, a opravdu dochází k prvnímu rozvolňování vládních opatření. Plánovalo se postupné rozvolňování všech objektů, které se mělo navršíť již na začátku června. Zabrzděná ekonomika představovala pravděpodobně největší nebezpečí. (Kubal, Gibiš, 2020)

Léto 2020

V polovině května v Česku definitivně ustupuje první vlna epidemie. „COVID krize je za námi“, tvrdil 18. května tehdejší ministr zdravotnictví. Se začátkem prázdnin končí povinnost nosit roušky už i ve vnitřních prostorech, čímž mizí i poslední velký symbol koronavirové krize.

Lidé začali fungovat zase jako dříve. Avšak netrvalo dlouho a situace se v Česku znovu začala zhoršovat. (Kubal, Gibiš, 2020)

Podzim 2020

Zavádí se dokonce princip „*social distancing*“ (povinné vzdálenosti mezi lidmi). Je to nejvíce patrné při nakupování v obchodech, kde si musí lidé mezi sebou udržovat odstup patnácti metrů čtverečních. Začalo se tedy kalkulovat s maximálním počtem přítomných lidí v obchodech. V praxi to znamená, že bylo povoleno vejít do obchodu pouze s nákupním košíkem, kterých se samozřejmě nedostávalo pro všechny. Mohli jsme si tedy všimnout front lidí, čekajících na to, až na ně přijde řada.

Česko se připravovalo na konec roku, který každý musel trávit pouze se svou rodinou. (Kubal, Gibiš, 2020)

2.3 Aktuální situace v ČR

Je polovina března roku 2021, kdy stále patříme mezi nejvíce pandemií zasažené evropské státy. Republika zažívá již třetí vlnu striktních opatření. K přetrvávajícímu uzavření škol, maloobchodů a jiných služeb, přibývá dokonce i omezení volného pohybu osob, a to pouze na jeden okres. Pohyb mezi jednotlivými okresy je tedy možný pouze za účelem cesty do práce, do školy, k zajištění nezbytných potřeb příbuzným nebo z důvodu dalších povolených výjimek.

Bakalářská práce obsahuje pouze období od vypuknutí pandemie do března 2021. Stále bohužel není jasné, jestli k zlepšení celé situace a návratu k normálnímu životu dojde ještě tento rok. (Covid.gov.cz, 2021)

2.4 Pandemie v zahraničí

Krizová situace neplatí pouze pro Českou republiku. Pro potřeby této práce byly vybrány 3 státy ze tří světadílů, které hrály důležitou roli v průběhu pandemie v ostatních státech. Za asijský kontinent byla vybrána Čína, ve které dle domácích i světových odborníků byla nemoc objevena. Vybrány byly také Spojené státy americké, jakožto jedna z největších světových velmocí. Pro Evropu byla vybrána Itálie, jelikož právě z této země se prokázaly první případy nakažených osob do Čech.

2.4.1 Čína

V prosinci roku 2019 ve Wu-chanu, čínském městě, se u lidí poprvé objevily příznaky neznámé nemoci, podobné zápalu plic. Prokázalo se, že ji zapříčinilo jídlo prodávané na místních

tržnicích. Původně se usilovalo o jejím utajení, a zabránění šíření poplašných zpráv do světa. Bohužel ale došlo ke zhoršení situace, a na konci ledna byla Čína nucena veřejně oznámit tuto nešťastnou zprávu.

Zanedlouho došlo k celkové karanténě jedenáctimilionového města Wu-chan. Ta ale přišla velmi pozdě, jelikož se již tenkrát potvrdily první případy nakažených lidí ve Spojených státech. Striktní karanténa trvala přesně 76 dní. Otevřelo se několik nových nemocnic, speciálně vybavených na léčení nemoci.

V současné době se dá říci, že má země to nejhorší za sebou, a obyvatelé fungují téměř jako dříve. Ačkoliv je zřejmé, že je rok 2020 do budoucna velmi poznamenal, a to nejen hovořímeli o vycestování do jiných zemí. (Nytimes.com, 2021), (Bbc.com, 2021)

2.4.2 *Spojené státy americké*

V Americe se první případy objevily již v lednu roku 2020. Od té doby se nemoc začala nekontrolovatelně rozšiřovat.

Rok 2020 neznamenal pro Ameriku pouze boj s koronavirem. Uskutečnil se také nástup nového prezidenta Joe Bidena, který k celé situaci přistupuje rozdílně, než předchozí prezident Donald Trump, který pandemií do značné míry zlehčoval. Biden hned po inauguraci nařídil striktní opatření v podobě povinného nošení roušek a rozestupů mezi lidmi. (Ct24.ceskatelevize.cz, 2021)

Letošní jaro 2021 pravděpodobně nebude doprovázeno zásadnějším rozvolňováním. Na druhou stranu se předpokládá, že již v létě přijdou jisté změny k lepšímu. V zimě by se dokonce mohl život vrátit téměř do původní podoby, jako před pandemií. (Theatlantic.com, 2021)

2.4.3 *Itálie*

Od samého začátku byla Itálie nejen první, ale i jednou z nejvíce zasažených evropských zemí. Pravděpodobně díky tomu, že má největší letecké propojení s Čínou z celé Evropy. Odtud se pak nemoc postupně rozšiřovala do ostatních evropských částí. Studie ukázaly, že v počtu

nakažených osob na celkový počet obyvatel, na tom byla Itálie ještě hůře, než samotná Čína. To byl důvod, proč již v březnu roku 2020, musela jít země do přísné karantény. Pro ostatní vlády totiž představovala jakýsi „odstrašující případ“, do kterého se nechtěly dostat.

Na nějakou dobu řada států (včetně USA) dokonce zakázala svým občanům do Itálie vycestovat. Země zažívala těžké období, a ohromné finanční ztráty kvůli radikálnímu omezení cestovního ruchu. (Pharmaceutical-technology.com, 2020)

Do dnešní doby se situace v Itálii úplně nezlepšila. Nicméně včasná striktní opatření napomohly alespoň k částečné kontrole nad průběhem pandemie do budoucna. Nyní již lze do země vycestovat, ačkoliv zde ještě existují zóny, kde panuje úplný zákaz vycházení. (Edition.cnn.com, 2021)

2.5 COVID-19 a cestovní ruch

Cestovní ruch je pravděpodobně nejvíce dotčené odvětví pandemií Covid-19. Značné změny zaznamenal již v březnu minulého roku. Avšak nyní, rok po celkovém vypuknutí, se zdá situace ještě kritičtější. Je jasné, že cestovní ruch čelí problémům, které budou dlouhodobějšího charakteru, než se původně předpokládalo. Jeho budoucnost, a samotná existence, je úzce spjata s vývojem pandemie jako takové.

Představuje nezaměnitelnou roli v ekonomice všech členských států Evropské unie. Konkrétně v České republice zaujímá celá 3% z celkového HDP, a téměř 270 tisíc přímých pracovních míst. Je proto tedy nezbytné, aby se turismus opět stal běžnou součástí našich životů, s čímž se pojí důvěra obyvatel k poskytovatelům služeb cestovního ruchu, jasné a důvěryhodné informace o pravidlech a omezeních, jednotná pravidla pro příjezdy a odjezdy z rizikových oblastí a mnoho dalšího. (Ppcprofits.cz, 2020)

Predikce do budoucna:

- **Strach lidí z vycestování**

Po zlepšení epidemiologické situace bude klíčové, aby se cestující cítili co nejvíce v bezpečí. Proto je důležité spojit příjemné cestování s možnými bezpečnostními zdravotními restrikcemi (testování, hygienická omezení, apod.), které tu mezi námi mohou přetrvávat ještě dlouhou dobu. Nutnost pojištění bude rovněž zapotřebí více, než tomu bylo do současnosti.

„Strach nezabrání smrti, strach zabráni životu.“ (Klaus, 2020)

Změnám v poptávce se musí přizpůsobit celá řada dodavatelů služeb, dopravy, kulturních památek, kulturních akcí, průvodci a další. (Tourism-convention.eu, 2020)

- **Růst popularity soukromých rekreačních podnájmu**

Již delší dobu jsou tuzemské hotely uzavřené. Lze tedy předpokládat, že ani po uvolnění vládních opatření vedoucích k jejich znovuotevření a volnému pohybu lidí, nedojde k naplnění takové kapacity, na jakou byli dosavadně zvyklí. Lidé budou mít strach z nakažení virem, a to především ve velkých hotelích, kde je obvykle velká frekvence lidí. Cestovatelé si proto raději zvolí ty ubytovací jednotky, které jsou širokou veřejností vnímány jako bezpečnější (bungalovy, priváty, apartmány, aj.).

- **Růst popularity tuzemských pobytů**

Počet lidí, co cestují letecky na delší vzdálenosti, rovněž podstatně klesl. Mohli jsme si všimnout, že během léta, kdy v České republice probíhalo rozvolňování, naopak výrazně vzrostl domácí cestovní ruch. Tento trend se bude s největší pravděpodobností opakovat i po dalším rozvolnění. (Ppcprofits.cz, 2020)

- **Postupný pád aerolinií**

Letecká doprava bojuje s krizí, s jakou se za dobu své existence nesetkala. *„Jedná se o šok, který nemá obdobu od masivního rozšíření mezinárodního ruchu v 50. letech 20. století.“* (Gössling, Scott a Hall, 2020) Je jisté, že i po návratu do normálního života, kdy bude cestování znovu povoleno, aerolinie už nebudou jako dříve. V lidech se zachová strach z možné nákazy v uzavřených prostorech letadel, kde se schází lidé z různých koutů světa. Nejznámější světoví výrobci letadel (Airbus a Boeing) utrpěli nenávratné ztráty. Nebyla omezena pouze osobní

přeprava, ale i ta nákladní. Zásadním problémem je také náhlý pokles zaměstnanosti v leteckém průmyslu. (Cnb.cz, 2020)

České aerolinie (ČSA) byly dokonce nuceny propustit všech svých 430 zaměstnanců. Mají dluhy, které již nejsou schopny splácet. (ihned.cz, 2021)

- **Širší využití digitálních technologií**

V budoucnu bude potřeba, aby lidé měli rychlý a jednoduchý přístup k informacím nejen o zdravotních a bezpečnostních podmínkách v zemi, kterou mají v plánu navštívit. Digitální technologie budou hrát v boji proti pandemii velikou úlohu, jelikož díky nim může například nastat dřívejší kontrolovatelné rozvolňování opatření. Jak již bylo výše zmíněno, mobilní aplikace mohou být nápomocny v mapování a zamezování šíření viru. Digitální technologie jsou také klíčem k regulaci počtu návštěvníků na jednotlivých objektech cestovního ruchu a různých akcích. (Ec.europa.eu, 2020)

- **Virtuální turistika**

Před pandemií byly virtuální prohlídky různých památek pouze experimentální záležitostí. Širší využití měli spíše jako propagační, nebo doplňkový nástroj během fyzické návštěvy. V současnosti je však pojem „virtuální realita“ stále více a více rozebírané téma.

Představuje novou formu cestování, uskutečnitelnou i v těchto dobách, která může znamenat záchranu řady destinací a objektů cestovního ruchu. Návštěvníci by totiž mohli podporovat své oblíbené lokality zakoupením online vstupenek.

Výhody:

- **Bezriziková návštěva** – existují země, které mají lidé spojené s nepříznivými událostmi z minulosti (Egypt, Írán, apod.). Byť se může jednat o krásné země, bohaté svou kulturou a historií. Virtuální turistika nám tedy nabízí alternativní řešení pro vycestování do citlivých lokalit.

- **Overtourism** – častý problém projevující se především v nejoblíbenějších turistických místech. Masivní návštěvnost znamená pro destinace obrovskou zátěž, negativní dopad na životní prostředí a nespokojenost místních obyvatel.
- **Ekologie** – díky absenci znečištění, vycházející z regulací vydaných téměř všemi státy světa, můžeme zaznamenat příznivé dopady na přírodu. Virtuální turistika by do budoucna mohla představovat alespoň částečnou regulaci negativních vlivů na životní prostředí a kulturní památky.

Tento způsob turistiky nám jistě nenahradí skutečné návštěvy lokalit. Jedná se spíše o variantu cestování, jež nám je dostupná i v nynější době. Za normálních okolností je vhodná pro lidi, kteří například nemají dostatek finančních prostředků nebo volného času na realizování určitých cest. Samozřejmě je určena především pro technologicky zdatné a zvědavé lidi. (Tourism-review.cz, 2021)

2.6 Negativní dopady

Již za krátký čas po objevení a rychlém šíření koronaviru SARS-CoV-2, bylo patrné negativní ovlivňování společnosti po celém světě. Ve zkratce ji rozděluje na dvě skupiny lidí: na ty, kteří z této nemoci mají strach, ať už z racionálních důvodů nebo díky tomu, že snadno podléhají vzniklé situaci vytvářené politiky a médií. Druhou skupinu tvoří lidé, kteří se nenechají ovlivnit rozšiřující se panikou, a chtějí i nadále pokračovat ve svém normálním životě. Za relativně krátkou dobu nás pandemie zasáhla obrovským způsobem. Nejen, že si lidé odvykají od sociálních kontaktů, rozděluje také rodinu, přátele, známé i kolegy z práce na „rouškáře“ a „nerouškáře“. Tento problém se zdá být daleko větším, než je nemoc samotná. (Klaus, 2020)

Situace také změnila postoj lidí k vedení našeho státu. Dlouhá léta pro nás vláda znamenala pouze okrajovou roli v našich životech, a většina lidí se o politiku prakticky nezajímala. Nyní nám zasahuje do těch nejběžnějších denních aktivit, a my se jen obáváme, jaká opatření přinese nový den.

„Varovali jsme, že nás ohrožuje virus mnohem smrtelnější než SARS-CoV-2. Tím je opomíjení a zanedbávání hodnot, na nichž stála naše civilizace po celá staletí.“ (Klaus, 2020)

Další problematikou je práce z domova (home-office). Zprvu se nám to mohlo zdát jako zvladatelný úkol, který z krátkodobého hlediska přinesl i jisté výhody. Nyní je ale jasné, že nám práce z domova destruuje lidské návyky. Už jen proto, že je pro nás domov prostředím pro odpočinek a trávení volného času s rodinou. Najednou musíme volný čas propojit s pracovním, nemluvě o domácích povinnostech a jiných činitelích, jež nás od práce rozptylují. Tentýž problém samozřejmě platí i pro studenty, kteří museli přistoupit na distanční studium. Největší negativní dopady ale bezesporu zaznamenají mladší žáci, jejichž návyky a povinnosti, mnohdy ještě neosvojené, zcela vymizí. (Klaus, 2020)

„Mnozí v tom vidíme významný krok k narušení samotné podstaty školství. Najednou se ukazuje, že je zastavitelné, odložitelné, zpochybnitelné.“ (Klaus, 2020)

Na tyto skutečnosti navazuje další problém, čímž je digitální závislost u lidí. Společnost, která i bez všech opatření bojuje s negativním vlivem moderních technologií na vztahy mezi lidmi, je nyní nucena se obrátit právě na tyto technologie, aby vůbec nějaké konexe mezi lidmi přetrvaly.

Obrovské negativní dopady zaznamenává i ekonomika našeho státu, jejíž pád je tak velký, že se na úroveň „předkovidového“ roku 2019 můžeme dostat až za několik desítek let. (Ec.europa.eu, 2020), (Tourism-convention.eu, 2020)

2.7 Pozitivní dopady

Je evidentní, že pozitivních dopadů bude podstatně méně, než těch negativních. Přesto si ale všímám jistých změn v přístupu lidí, které mám kolem sebe, a to k základním životním hodnotám. Konkrétně si váží skutečností, které před pandemií brali jako samozřejmost (zdraví, svoboda, možnost zajít si do restaurace, do obchodu, navštívit známé, apod.).

Když nepočítáme možné zlepšení životního prostředí, zamezení overturismu a turisty zapříčiněné poškozování památek, pozitivních dopadů na cestovní ruch je opravdu minimum. Dle ministryně pro místní rozvoj Kláry Dostálové, by měli objekty cestovního ruchu využít

nepříznivé situace tímto způsobem: „*Současná situace může být uchopena jako příležitost k řešení strukturálních problémů a dlouhodobých výzev. Úsilí o oživení na všech úrovních by mělo podporovat opatření k nabídce služeb cestovního ruchu, a to jak formou rozvoje infrastruktury cestovního ruchu (digitalizace, inovace, zelené technologie, řízení návštěvnosti), tak i podporou služeb cestovního ruchu (zvyšování kvality), ale i podporu zaměstnanosti v cestovním ruchu.*“ (Tourism-convention.eu, 2020)

3 Marketing, marketingový mix

3.1 Definice marketingu

Za slovem marketing vidí řada lidí pouze prodej a reklamu. Přesto, že je v této oblasti prodej i reklama důležitá, představují pouze dvě marketingové funkce, a mnohdy dokonce ne ty nejpodstatnější. Dnešní pojetí marketingu se především orientuje na uspokojování potřeb zákazníka. (Kotler, 2007)

K důležitosti prodeje se vyjádřil přední teoretik marketingu Peter Ducker následovně: „*Můžeme předpokládat, že určitá potřeba prodeje bude existovat vždy. Cílem marketingu je však učinit prodej nadbytečným. Marketing se totiž snaží znát a chápat zákazníka natolik dobře, že navržený výrobek nebo služba mu budou vyhovovat, a prodají se tudíž samy. Výsledkem marketingu by ideálně měl být zákazník připravený koupit. Jediné, co by potom zbývalo, je učinit výrobek nebo službu dostupnými.*“

Slovo marketing dělíme na dvě části. Ta první vychází ze slova „*market*“, což znamená trh. Druhou část tvoří přípona „*ing*“, která zobrazuje aktivitu spojenou s vytvářením trhu. (Jurášková, Horňák, 2012)

V současnosti existuje nespočet různých definic marketingu. Jednou z nejznámějších je: „*Marketing je procesem plánování a provádění koncepce, tvorby cen, propagace a distribuce myšlenek, zboží a služeb s cílem vytvářet směny, které uspokojí cíle jednotlivce a organizací.*“ (Kotler, 1998) Osobně mi je ale bližší definice stručná, a zároveň výstižná: „*Uspokojování potřeb ziskově*“ (Kotler, Keller, 2013)

„Dobry marketing není náhoda, ale naopak výsledek pečlivého plánování a provedení s využitím nejmodernějších nástrojů a technik.“ (Kotler, Keller, 2013)

3.2 Marketingový mix

„Je to soubor kontrolovatelných marketingových proměnných, které vhodně zvolenou kombinací umožňují firmě a organizaci dosáhnout svých cílů prostřednictvím uspokojení potřeb, přání i řešení problémů cílového trhu. Marketingový mix vytváří základ pro rozmístění finančních prostředků a lidských zdrojů, pomáhá při vymezování zodpovědnosti, umožňuje analyzovat možnosti a usnadňuje komunikaci.“ (Jakubíková, 2012)

Jinými slovy je to tedy soubor marketingových nástrojů, které firmě pomáhají dosáhnout zvýšení poptávky po svých výrobcích a službách na cílovém trhu. Tyto nástroje pracují se zdroji, které má firma k dispozici, čímž prakticky předpovídají její úspěch na trhu.

Je třeba, aby firma svým zákazníkům nabídla správný produkt za správnou cenu dostupným způsobem, a aby je především informovala o jeho existenci: *„Nabídnout zákazníkovi výrobek za určitou cenu, propagací oslovit zákazníka a stanovit způsob, jak dostat výrobek k zákazníkovi na určité místo.“ (Mccarthy, Perreault, 1995)*

3.3 4P marketingového mixu

- **Product (produkt)**

Nejdůležitější složka marketingového mixu, kterou může být jakýkoliv hmotný či nehmotný statek. Produkt rozlišujeme do třech základních úrovní: *jádro, vlastní a rozšířený produkt*. Jádro představuje základní využití daného statku. Mezi vlastní produkt zahrnujeme jeho kvalitu, design, značku, balení apod. A rozšířený produkt vyznačuje všechny dodatkové služby (pojištění, záruka, dodací podmínky apod.). (Jakubíková, 2012)

- **Price (cena)**

Cenou se rozumí peněžní částka nejen výrobku jako takového, ale i nákladů s ním spojených, různých cenových akcí, velkoobchodních či maloobchodních ceníků atd. Tento prvek, jakožto jediný z celého marketingového mixu, vytváří firmě určitý příjem. Je také nejpružnějším prvkem, který je možno často a jednoduše měnit. (Jakubíková, 2012)

- **Place (distribuce)**

Distribuce je naopak nejméně pružným prvkem marketingového mixu. Je pro něj klíčové, aby byl výrobek nabízen na správném místě a ve správném okamžiku. Zahrnuje celou cestu produktu od výrobce ke svému zákazníkovi, včetně způsobu dopravy, místa prodeje, logistiky apod. (Jakubíková, 2012)

- **Promotion (propagace)**

Všechny aktivity související s informovaností a přesvědčováním zákazníků k nákupu daného statku. Například podpora prodeje, reklama, public relations, webové stránky, sociální sítě a osobní prodej. (Jakubíková, 2012)

Termín 4P poprvé použil známý americký teoretik Edmund Jerome McCarthy. Poukázal na vzájemné propojení těchto prvků při tvorbě jakékoliv služby či produktu. Při správném a kvalitním postupování se tedy nezaměřujeme se pouze na jejich samotnou tvorbu, ale i nad cenou, způsobem distribuce a marketingovou komunikací.

Před tvorbou marketingového mixu je také nezbytné provést analýzu vlivů samotného trhu. Mezi tyto vlivy, které působí na marketingový mix, patří nákupní chování zákazníka, chování trhu, konkurence a postoj vlády. (Jakubíková, 2012), (Cevalova.cz, 2021), (Bakalářská práce SVŠE, Znojmo, 2013)

3.4 Marketingový mix a cestovní ruch

Oblast cestovního ruchu je navýšena o další prvky marketingového mixu:

- **People** (lidé)

Ti mají v cestovním ruchu spoustu různých rolí. Od vlastníků, manažerů a poskytovatelů služeb po zaměstnance státních nebo veřejných institucí, zákazníky a rezidenty. Pro firmy je velmi důležité investovat do rozvoje lidských zdrojů, jelikož mnoho pracovních míst ve službách určených turistům je obsazováno nedostatečně kvalifikovanými lidmi. (Jakubíková, 2012)

- **Packaging** (balíčky služeb)

Předem připravený soubor služeb, sestavený dle požadavků zákazníka za jednotnou cenu. Sestavují je ubytovací či stravovací zařízení, touroperátoři, cestovní kanceláře, dopravní společnosti a mnoho dalších.

Základním balíčkem cestovního ruchu je *zájezd*, který může kromě základních služeb (doprava, ubytování, stravování) zahrnovat také kulturní, sportovní, animační a další programy. Potenciálním zákazníkům je mnohdy nabízen prostřednictvím cestovních kancelářů. (Jakubíková, 2012)

- **Programming** (tvorba programů)

Mezi komplementaci balíčků služeb cestovního ruchu bezpodmínečně patří také řádné naplánování jednotlivých denních aktivit, spolu s časem a místem jejich konání. (Jakubíková, 2012)

- **Partnership** (kooperace)

Spolupráce mezi subjekty se uzavírá především proto, aby dosáhli určité výhody, které by jinak samotný subjekt nedocílil. Například destinace cestovního ruchu uzavírají partnerství mezi subjekty, aby lépe uspokojili potřeby svých návštěvníků, turistů a místní komunity. Hlavním předpokladem fungující kooperace mezi subjekty spočívá v rovnosti, dobrovolnosti a pragmatickém zhodnocení výhod pro všechny zúčastněné strany. (Jakubíková, 2012)

- **Processes** (procesy)

Představují přímé setkávání zákazníka se službou v určitém přesně měřitelném časovém období. Je tedy podstatné, aby firma poskytovala své služby co nejoriginálnějším způsobem, který ji pak může odlišit od konkurence. (Jakubíková, 2012)

4 Metodologie výzkumu

V současné době existuje nespočet různých způsobů, jak se dostat k informacím. K docílení co nejkvalitnějšího výsledku výzkumu bylo zapotřebí si určit správnou metodu dotazování, která zaručí vysoký počet dotazovaných lidí a potřebných informací. V této bakalářské práci jsem zvolila metodu dotazníkového šetření v online podobě.

4.1 Online dotazování

Online dotazování je realizováno prostřednictvím dotazníku, který je následně distribuován pouze vybraným respondentům. Je bráno jako jedno z nejefektivnějších sběrů dat, jelikož si na jeho vyplňování mohou tazatelé vyhradit dostatek času, a mohou se k jeho dotazování kdykoliv vrátit. Je zde také možnost anonymních odpovědí, což může ovlivnit odpovědi respondentů. Další výhodou je mimo jiné to, že může kromě textových otázek obsahovat také videonahrávky, zvuky, obrázky aj. (Provyzkum.cz, 2020)

4.2 Výzkum

Způsob vytváření nových poznatků. Obvykle jde o systematickou a pečlivě naplánovanou činnost, která je závislá na snaze zodpovědět kladené výzkumné otázky a přispět tak k rozvoji daného oboru či tématu. (Hendl, 2008)

4.3 Fáze vytváření výzkumu

Příprava

Část, která zahrnuje určení oblasti výzkumu, vymezení problému a účelu výzkumu. V této fázi dochází i ke zpracování výzkumných otázek. (Hendl, 2008)

Plán výzkumu

Nejdůležitější fáze, ve které dochází k navržení celého výzkumu a všech podrobnostech. Vybíráme například zkoumané objekty, čas a místo výzkumu, jaký typ respondentů potřebujeme a podobně. V závislosti na tomto pak určujeme konkrétní metodu sběru dat, včetně hrubého časového průběhu celého výzkumu. (Hendl, 2008)

Provedení studie

Zahrnuje především sběr dat, a následně jejich analýzu. Získaná data zadáváme do kontextu. Podrobnosti této fáze záleží na tom, jakou si zvolíme metodu dotazování. V některých případech se pro analýzu používají statistické metody. V jiných zase hermeneutický výklad získaného materiálu. (Hendl, 2008)

Zpráva o výsledcích výzkumu

Mohou být prezentovány různým způsobem, obvyklá je však textová forma. Je důležité přehledně organizovat předběžné i konečné výsledky. Můžeme si pomoci i různými grafickými způsoby zobrazení. (Hendl, 2008)

4.4 Dotazníkové šetření

Jedná se o jednu z nejpoužívanějších technik sběru potřebných informací, a to nejen v cestovním ruchu. V praxi hovoříme o způsobu psaného řízeného rozhovoru, který řadíme do kvantitativního výzkumu, jelikož díky němu získáváme odpovědi od velkého množství respondentů za poměrně krátkou dobu. K prohloubení poznatků z kvantitativního výzkumu, realizují rovněž výzkum kvalitativní. Ten zahrnuje analýzu získaných odpovědí, myšlenek, názorů, zkušeností a podobně. (Cvwm.soc.cas.cz, 2019)

4.5 Otázky

Otázky obsažené v tomto dotazníkovém šetření jsou anonymní. Ačkoliv je třeba brát v potaz, že značné procento lidí zpravidla odpovídá ve shodě s tzv. sociální žádoucností (tedy tak, jak je to přijímáno společností z morálního nebo jiného hlediska). Může nastat i ta situace, kdy

zkoumaná osoba nepochopí otázku, a to například z důvodu nedostatečné informovanosti o dané problematice. (Encyklopedie.soc.cas.cz, 2018)

4.5.1 Skládají se z:

Uzavřené

Volba mezi několika možnými odpověďmi. Při vyhodnocování nám pomáhají docílit jednotnosti a lepších statistických závěrů. Na druhou stranu tazatelé nemají možnost vyjádření vlastních názorů, či zdůvodnění výběru své odpovědi. (Econ.muni.cz, 2015)

Otevřené

Naopak otevřené otázky mohou poukázat na důležité vztahy a souvislosti mezi rozebíranou problematikou a tazatelem. Respondent má možnost vyjádření svých myšlenek, které pro nás mohou být nečekané, a donutí nás tak k zamyšlení se nad celou záležitostí z jiného úhlu pohledu. (Econ.muni.cz., 2015)

Škálové

Škálovými otázkami se rozumí hodnotící stupnice, a to například numerická, grafická, kategoriální a další. Zachycuje nejen objektivní reakci respondenta, ale rovněž kvantitativní zachycení jevu. Mají totiž pevně stanovené odpovědi, které umístí dotazovaného na jeden určitý bod škály. (Ssvp.wz.cz., 2018)

Praktická část

5 Metodika výzkumu

Ve své práci jsem zvolila výzkum v podobě dotazníkového šetření. Praktická část je další podstatnou součástí této bakalářské práce, která vychází právě ze získaných dat obsažených v dotazníku. To bylo odesláno respondentům různých věkových kategorií žijících nejen v České republice, ale i v okolních a jiných státech, které jsou rovněž zasaženy předmětným problémem.

Celkově bylo získáno 152 odpovědí ze sedmnácti různých zemí. První dotazníky byly odeslány již v červnu roku 2020. Dotazování bylo však ukončeno až v březnu roku 2021. Zvolila jsem tento časový úsek, jelikož jejich návratnost byla vyšší až ke konci roku 2020, a muselo tak dojít k opakovanému urgování respondentů.

Cílem výzkumu bylo především zjistit, do jaké míry a v čem se názory respondentů na danou problematiku liší, v závislosti na jejich rozdílnou národnost a původ. K následnému pochopení celé situace slouží i odborné vyjádření psychiatricky MUDr. Andrey Wolne, které je součástí příloh BP, spolu se samotným dotazníkem.

5.1 Charakteristika

Dotazníkové šetření se skládá z dvaceti otázek. Otázky se zaměřují na téma cestovního ruchu a na ekonomické vnímání pandemické situace respondentů z jednotlivých států. V závěrečné části dotazníku najdeme pět socio-demografických otázek, které zjišťují pohlaví respondenta, jeho národnost, věk, povolání a nejvyšší dosažené vzdělání.

Dotazník (česká i anglická verze) byl odeslán respondentům elektronicky prostřednictvím internetového odkazu. Jak je uvedeno výše, tuto variantu jsem zvolila vzhledem k situaci, kdy probíhalo omezení styku a volného pohybu osob. Dalším důvodem bylo kontaktování osob ze zahraničí, jelikož prakticky nebyla jiná možnost, jak se s nimi spojit.

5.2 Stanovení předpokladů

Před realizací dotazníku jako takového si bylo třeba určit několik předpokládaných výstupů, které se na konci průzkumu potvrdí, nebo naopak vyvrátí. Sloužily mi také k sestavování otázek obsažených v šetření, a budou zhodnoceny v závěru mé bakalářské práce.

Byly stanoveny následujícím způsobem:

- 1) Více jak polovině všech respondentů se změnil přístup k cestování do budoucna.
- 2) Většině dotazovaných pandemie narušila osobní či pracovní vztahy.
- 3) Více než polovině respondentů pandemie narušila pracovní pozici či studium.
- 4) Valná většina všech odpovídajících zaznamenala na celé situaci i jistá pozitiva.

5.3 Realizace dotazníkového šetření

Příprava dotazníkového šetření není snadnou záležitostí. Bylo třeba si stanovit cílovou skupinu dotazovaných osob, a na základě toho formulovat otázky tak, aby byly jasně pochopeny všemi dotazovanými.

5.3.1 Příprava

Proces vytváření otázek doprovázelo také stanovování předpokladů. Vyhotovený dotazník nejprve vyplnilo několik mnou zvolených osob, aby se potvrdila jeho srozumitelnost, pochopitelnost a logičnost otázek. Následoval překlad české verze dotazníku do anglického jazyka.

5.3.2 Oslovování respondentů

Oslovování respondentů je nejpodstatnější fází celého výzkumu, ve které byly dotazované osoby náhodně vybírány. Podařilo se nasbírat poměrně vysoký počet zodpovězených dotazníků, a to především proto, že se jednalo o aktuální a rozebíranou problematiku po celém světě. Největší zájem o zodpovězení dotazníku projeвили respondenti zejména v listopadu 2020, kdy v České republice pomalu nastupovalo opětované zpřísnění opatření.

6 Vyhodnocování výsledků

Dotazníkové šetření (v českém i anglickém jazyce) bylo rozesláno lidem všech věkových kategorií, bez ohledu na jejich pohlaví, vzdělání či povolání. Jeho sběr započal v červnu roku 2020, a skončil v březnu roku 2021. Celkový počet zodpovězených dotazníků je 152. Česká verze zahrnuje 85 odpovědí, z nichž valná většina pochází z České republiky. Zahrnuje však i respondenty z dalších třech zemí. V anglické verzi vyplnilo dotazník celkem 67 respondentů, a to ze třinácti různých států, které se nacházejí ve čtyřech světových kontinentech.

Otázky s výsledky jsou v bakalářské práci rozebírány jednotlivě. Pro snazší orientaci ve skladbě respondentů, jsou nejprve uvedeny socio-demografické otázky, které byly v dotazníkovém šetření umístěny na konci, a to pod číslem 16, 17, 18, 19, 20. Zbylé otázky jsou seřazeny ve stejném pořadí, v jakém na sebe navazovaly v dotazníku. Většina otázek byla pro dotazované označena jako povinná. Vytvořila jsem ale i několik nepovinných otázek, u kterých je nižší četnost vyplnění. Ty sloužily k širší selektizaci dotazovaných.

6.1 Jednotlivé otázky

Otázka č. 16: *Uveďte zemi, ve které žijete*

Tabulka č. 1 rozděluje všechny respondenty dle jejich původu do sedmnácti různých zemí světa. Tyto země jsou v tabulce barevně zvýrazněny na základě toho, do jakého kontinentu patří. Zelená barva symbolizuje Evropu, červená Austrálii a Oceánii, modrá Severní Ameriku a oranžová Asii.

Tabulka dále zobrazuje, že největší zastoupení ve vyplňování dotazníků mají respondenti z České republiky, do kterého patří i dalších sedm odpovědí z anglické verze. Tito lidé pravděpodobně obdrželi anglickou verzi dotazníku od jiné osoby. Další země s vyšším počtem odpovědí jsou Španělsko, Polsko a Anglie. Poté Slovensko, Norsko, Švédsko, Německo, Portugalsko, Belgie a USA. Pouze jednoho respondenta má Francie, Indie, Bulharsko a Izrael.

Tabulka 1: Zastoupené země (zdroj: vlastní zpracování)

16. Uveďte zemi, ve které žijete	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Česká republika	77	7
Slovensko	6	
Austrálie, Nový Zéland	2	
Španělsko		15
Polsko		8
Anglie		8
Norsko		5
Švédsko		5
Německo		5
Portugalsko		4
Belgie		3
USA		3
Francie		1
Indie		1
Bulharsko		1
Izrael		1
Celkem	85	67

Otázka č. 17: *Pohlaví*

Celkový počet mužů a žen, zúčastněných v obou výzkumech, se příliš neliší. Nedá se tedy říci, že by se jedno z pohlaví o tuto problematiku zajímalo více či méně. Z **tabulky č. 2** je ale patrné, že českou verzi zodpovědělo více žen, a to 53. U anglické verze je to naopak, mužské pohlaví je zde zastoupeno ve větším množství. Konkrétně 36 mužů ze všech 67 odpovědí.

Tabulka 2: Pohlaví (zdroj: vlastní zpracování)

17. Pohlaví	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
Zadané odpovědi:		
Muž	32	36
Žena	53	31
Celkem	85	67

Otázka č. 18: Věková skupina

Další otázka rozděluje respondenty do různých věkových kategorií. Věk pro tento výzkum nehrál zvlášť důležitou roli, nebyl tedy nijak omezen a zúčastnit se ho mohl každý. Dle **tabulky č. 3** je na první pohled jasné, že největší zastoupení v obou verzích dotazníku mají lidé od 21 do 29 let. V české verzi se jedná o 35 dotazovaných, v anglické dokonce 38. Vysoký počet lidí je také ve věkové skupině od 30 do 39 let. Pro českou verzi je to 18 lidí, pro anglickou 16. Nejméně odpovídajících však spadá do věkových kategorií pod 17 a nad 60 let. Za tyto kategorie se nasbíralo pouze pět respondentů.

Tabulka 3: Věková skupina (zdroj: vlastní zpracování)

18. Věková skupina	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
Zadané odpovědi:		
< 17	2	0
18 - 20	8	6
21 - 29	35	38

30 - 39	18	16
40 - 49	14	6
50 - 59	5	1
> 60	3	0
Celkem	85	67

Otázka č. 19: Statut (profese)

Tuto otázku jsem nechala pro všechny odpovídající otevřenou, aby mohli vyjádřit, jakou profesi přesně vykonávají. Zaznamenaly se pouze tři případy, kdy respondent studoval a pracoval zároveň.

Celkem 33 odpovídajících z české verze, kteří se podíleli na vyplňování dotazníku, jsou studenti. V anglické verzi jich do této kategorie patří dokonce 38. Při sběru dotazníků jsem využila svých kontaktů v ČR i v zahraničí. A protože mám většinu známých z řad studentů, tvoří tedy ve výzkumu největší zastoupení. Dále se v obou verzích dotazníku často objevují profese učitele, doktora, účetního či dělníka. Česká verze dotazníku má rovněž široké zastoupení profese podnikatele, recepčního a manažera. Pouze jednoho zástupce mají povolání delegát, voják a kuchař.

Tabulka 4: Profese (zdroj: vlastní zpracování)

19. Statut (profese)	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Student/ka	33	38
Učitel/ka	9	7
Lékař/ka	3	6
Podnikatel/ka	7	0

Tesař	2	1
Dělník	4	3
Účetní	6	3
Číšník	1	1
Kuchař	1	0
Recepční	5	0
Prodavačka	2	0
Důchodce	2	0
Delegát	1	0
Řidič	2	0
Manažer	3	2
Stavební inženýr	2	0
Voják	1	0
Trenér	0	4
Profesionální sportovec	1	2
Celkem	85	67

Otázka č. 20: Dosažené vzdělání

Tabulka č. 5 znázorňuje nejvyšší dosažené vzdělání respondentů. U této otázky bylo na výběr pouze z níže uvedených zadaných odpovědí. V české variantě dotazníku má největší zastoupení varianta „*střední škola s maturitou*“. Takto odpovědělo 39 ze všech osmdesáti pěti respondentů. V anglické verzi se také nejčastěji objevují lidé, co absolvovali střední školu s maturitou, ovšem spolu s lidmi s vysokoškolským bakalářským titulem. Jejich počet je totožný, celkem 22 lidí. Naopak nejmenší počet dotazovaných má doktorský nebo vyšší titul.

Tabulka 5: Dosažené vzdělání (zdroj: vlastní zpracování)

20. Dosažené vzdělání	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
Zadané odpovědi:		
Základní	6	2
Vyučen (bez maturity)	6	4
Vyučen (s maturitou)	11	0
Střední škola s maturitou	39	22
Vysokoškolské – bakalářský titul	10	22
Vysokoškolské – magisterský titul	11	17
Vysokoškolské – doktorský titul nebo vyšší	2	0
Celkem	85	67

Otázka č. 1: Pomocí škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jste spokojeni s informovaností občanů o pandemii koronaviru COVID-19 ve Vaší zemi

První otázka obsažená ve výzkumu zjišťovala spokojenost občanů daného státu s informovaností o pandemii jako takové. Otázku jsem umístila na začátek dotazování, jelikož to byl jeden z největších problémů provázejících pandemii již od samotného začátku, a to nejen v České republice. Jedná se o škálovou otázku, ve které dotazovaní vybírali variantu od jedné do pěti.

Z **tabulky č. 6** je patrné, že téměř polovina respondentů z České republiky je nespokojena s touto problematikou. Výzkum dále ukázal, že 24 lidí má k tomuto tématu neutrální postoj. Nakonec v tabulce můžeme vidět pozitivní hodnocení 17 osob, kteří zvolili možnost „4“. A dalších 7 lidí, co zvolili možnost „5“. Je třeba zmínit, že odpovědi respondentů byly negativní především v roce 2020. Od roku 2021, kdy vznikly webové stránky *covid.gov.cz* se všemi potřebnými informacemi, začala být hodnocení pozitivnější. Byla založena v roce 2021 Ministerstvem vnitra. (Covid.gov.cz, 2021)

Odpovídající ze Slovenska se k této problematice staví více méně neutrálně, a jejich průměrná odpověď je možnost „3“. Dále si můžeme všimnout dvou odpovědí za Austrálii a Nový Zéland. Oba státy patří do české verze dotazníku, jelikož zde dotazovaní momentálně žijí. Pravdou ale je, že pochází z České republiky.

Tabulka 6: Spokojenost s informovaností občanů o pandemii, (zdroj: vlastní zpracování)

1. Pomocí škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jste spokojeni s informovaností občanů o pandemii koronaviru COVID-19 ve Vaší zemi:	Česká republika	Slovensko	Austrálie	Nový Zéland
1	14	0	0	0
2	22	1	0	0
3	24	2	0	0
4	17	3	0	0
5	7	0	1	1
Celkem	84	6	1	1

Následující **tabulka č. 7** zaznamenává výsledky spokojenosti obyvatel s danou problematikou, obsažené v anglické verzi dotazníku. Vyskytovalo se zde však několik respondentů z Česka, které jsem zařadila do předchozího vyhodnocování. Žádná ze zaznamenaných zemí nemá tolik negativních hodnocení informovanosti svých občanů o pandemii, jako právě Česká republika.

Tabulka 7: Spokojenost s informovaností občanů o pandemii (zdroj: vlastní zpracování)

1. Pomocí škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jste spokojeni s informovaností občanů o pandemii koronaviru COVID-19 ve Vaší zemi:	1	2	3	4	5	Celkem
Belgie	0	0	0	2	1	3
Bulharsko	0	0	0	0	1	1
UK	0	0	4	4	0	8

Francie	0	0	0	0	1	1
Německo	0	0	3	2	0	5
Indie	0	0	1	0	0	1
Izrael	0	0	1	0	0	1
Norsko	0	0	0	1	4	5
Polsko	0	0	5	3	0	8
Portugalsko	0	0	3	1	0	4
Španělsko	0	0	4	7	4	15
Švédsko	0	0	1	0	4	5
USA	0	1	1	0	1	3

Otázka č. 2: *Byla nějakým způsobem ovlivněna Vaše pracovní pozice v důsledku rozšiřující se pandemie?*

Druhá otázka byla určena pouze pracujícím lidem, kteří měli na výběr z šesti zadaných odpovědí. Nepatřila tedy mezi povinné. Pokud jim však ani jedna odpověď nevyhovovala, měli také možnost vyjádření pomocí individuální odpovědi.

Celkem 19 ze všech šedesáti šesti respondentů české verze dotazníku označilo variantu „*Ne, pracoval/a jsem a pracuji i nadále*“. Dále uvedlo 12 lidí, že pracují/pracovali doma na home office. V českém dotazníku se zaznamenalo také několik individuálních odpovědí. Díky nim se zjistilo, že určitá část dotazovaných lidí je v důchodu, na rodičovské dovolené nebo vůbec nepracuje. Jeden respondent dokonce uvedl, že mu byla práce znemožněna po celou dobu pandemie.

V anglické verzi dotazníku na tuto otázku zareagovalo 34 lidí. Nejvíce lidí pracuje doma na home office. Také v anglické verzi dotazníku nalezneme několik individuálních odpovědí. Například jeden respondent uvedl, že je mnohem náročnější pracovat v podobě home office. Dle jeho názoru je třeba pracovat déle a intenzivněji kvůli zdlouhavější komunikaci.

Tabulka 8: Ovlivnění pracovní pozice (zdroj: vlastní zpracování)

2. Byla nějakým způsobem ovlivněna Vaše pracovní pozice v důsledku rozšiřující se pandemie?	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
<i>Zadané odpovědi:</i>		
Ne, pracoval/a jsem a pracuji i nadále	19	6
Pracuji pouze z domu (s povinností výkonu home office)	12	13
Pracuji pouze některé dny v týdnu z kanceláře	6	2
Pracuji pouze některé dny v týdnu z domu	4	0
Pracuji se zkrácenou pracovní dobou	6	3
Nepracoval/a jsem jen určité období	10	7
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Studuji	2	0
Jsem v důchodu	2	0
Nepracuji	1	0
Práce mi byla znemožněna prakticky po celou dobu pandemie	1	0
Kombinace home office a v práci určité dny	1	0
Mohu trénovat po celou dobu pandemie	1	0
Ne, jsem na rodičovské	1	0
Několik měsíců jsem pracoval doma. Nyní už chodím do práce	0	1
Jsem pracující student. Pracuji po celou dobu pandemie	0	1
Kvůli home office musím pracovat déle a intenzivněji, jelikož komunikace trvá déle než na osobních setkáních	0	1
Celkem	66	34

Otázka č. 3: *Bylo nějakým způsobem ovlivněno Vaše studium v důsledku rozšiřující se pandemie?*

Tabulka č. 9 zaznamenala odpovědi studentů pomocí čtyř zadaných odpovědí. Drtivá většina vybrala možnost „*Studuji na dálku z domova*“. V české verzi dále vidíme 2 reakce u odpovědi „*Ne, studuji i nadále*“. 1 člověk zvolil variantu „*Studium bylo pozastaveno pouze na určité období*“. Tuto odpověď označili v anglické verzi 3 lidé. Ani u jednoho odpovídajícího však nedošlo k úplnému pozastavení studia.

Tabulka 9: Ovlivnění studia (zdroj: vlastní zpracování)

3. Bylo nějakým způsobem ovlivněno Vaše studium v důsledku rozšiřující se pandemie?	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
<i>Zadané odpovědi:</i>		
Ne, studuji i nadále	2	0
Studuji na dálku z domova	31	35
Studium bylo pozastaveno pouze na určité období	1	3
Došlo k úplnému pozastavení mého studia	0	0
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Nejsem student	7	2
Odpovědi celkem	41	40

Otázka č. 4: *Donutila Vás daná situace přehodnotit priority ve Vašem životě?*

Dále jsem prostřednictvím dotazníku zjišťovala, zda došlo v životech respondentů k určitému přehodnocení priorit, kvůli nepříznivé situaci. U této povinné otázky bylo na výběr z pěti zadaných odpovědí, avšak spoustu dotazovaných využilo možnosti individuální odpovědi. Výsledky jsou zaznamenány v **tabulce č. 10**.

V české verzi dotazníku byly nejčastější odpovědi: „*Přinesla mi uvědomění v mnoha věcech. Například v tom, jak je důležité mít nějaké životní úspory*“, a „*Každopádně. Momentálně není prioritou vycestovat, musím mít peníze na jiné věci.*“. Pouze u deseti respondentů nedošlo k žádnému přehodnocování priorit nebo nad tím vůbec nepřemýšlelo. Tato otázka obsahuje poměrně vysoký počet individuálních odpovědí. Někteří například polemizovali nad tím, zda má cenu pokračovat v tom, co dělají.

Nejčastější odpovědi v anglické verzi dotazníku byly stejné jako v české verzi. I zde několik lidí uvedlo, že nad přehodnocováním priorit vůbec nepřemýšlelo, nebo že k tomu nedošlo. Individuálních odpovědí se v anglické verzi zaznamenalo celkem 7. Čtyři respondenti uvedli, že jim chybí záležitosti, které předtím brali za samozřejmé (např.: svoboda, ruch ve městech, lidé bez roušek, podávání si rukou). Dále je jeden člověk, odpovídající v roce 2021, toho názoru, že už se v současnosti není potřeba zamýšlet nad životními prioritami.

Tabulka 10: Přehodnocení priorit v životě (zdroj: vlastní zpracování)

4. Donutila Vás daná situace přehodnotit priority ve Vašem životě?	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
<i>Zadané odpovědi:</i>		
Každopádně. Momentálně není prioritou vycestovat, musím mít peníze na jiné věci.	22	23
Díky každodennímu stresu jsem neměl/a tolik času na sebe a na své blízké.	15	3
Přinesla mi uvědomění v mnoha věcech. Například v tom, jak je důležité mít nějaké životní úspory.	25	21
Nepřemýšlel/a jsem nad tím.	7	8
Nedonutila.	10	5
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Pandemie mi změnila pohled prakticky na vše	1	0
Uvědomila jsem si, co je v životě opravdu důležité. A že se nemá cenu trápit zbytečnostmi	1	0
Určitě ano. Například v tom, zda má cenu pokračovat v tom, co dělám	1	0
Zdraví je důležitější než studium a peníze	1	0

Díky médiím mám čím dál větší strach	1	0
Kontakt s lidmi a cestovat je velmi důležité	1	0
Uvědomil/a jsem si, jak moc mi chybí ruch ve velkých městech, smích, lidé bez roušek, podávání si rukou. Tyto „normální“ věci.	0	3
Možná před rokem. Nyní si myslím, že se situace zlepšuje	0	2
Důležitost svobody	0	1
Ano, bojím se o svou rodinu a přátele. Situace nás všechny dává dohromady nejen s lidmi, ale i s přírodou. To samozřejmě mění životní priority.	0	1
Celkem	85	67

Otázka č. 5: Cítíte, že je v karanténě náročnější navazovat osobní či pracovní vztahy?

Otázka číslo 5 se týkala náročnosti navazování osobních a pracovních vztahů v době karantény. Dle **tabulky č. 11** vidíme, že v tomto případě je nejčastější odpověď české verze dotazníku odlišná s tou anglickou. Bylo na výběr ze čtyř zadaných odpovědí. Nechyběla však ani možnost vyjádření individuálního názoru.

Necelá polovina respondentů v české verzi označila odpověď: „*Obojí. Díky karanténě není možné navázat nové kontakty*“. Vyšší počet lidí je také toho názoru, že je v karanténě složitější navazovat nové osobní vztahy, spíše než ty pracovní. Avšak několik dotazovaných tvrdí, jak jim sociální sítě a elektronika napomáhá být s ostatními stále v kontaktu. Mezi individuálními odpověďmi se objevoval názor, že v současnosti není náročné pouze navazování nových vztahů, ale především jejich udržování. Kvůli karanténě totiž nebylo možné navštěvovat své blízké a známé.

Respondenti z anglické verze dotazníku nejčastěji volili možnost: „*Ne, díky sociálním sítím a elektronice můžeme být stále v kontaktu*“. I v této variantě dotazníku je více odpovědí, že je složitější navazovat nové osobní vztahy.

Tabulka 11: Navazování kontaktů v karanténě (zdroj: vlastní zpracování)

5. Cítíte, že je v karanténě náročnější navazovat osobní či pracovní vztahy?	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
Zadané odpovědi:		
Obojí. Díky karanténě není možné navázat nové kontakty	42	17
Spíše pracovní vztahy	5	6
Spíše osobní vztahy	18	13
Ne, díky sociálním sítím a elektronice můžeme být stále v kontaktu	13	31
Individuální odpovědi:		
Především je udržovat	4	0
Náročnější, ale ne nereálné. Je to jiná forma kontaktu a komunikace.	1	0
Kvůli nouzovému stavu nebylo možné navštěvovat své blízké	1	0
Navazovat určitě, ale lidé si naopak jeden druhého více váží, takže udržování vztahů je lepší než dříve	1	0
Celkem	85	67

Otázka č. 6: Přinesl Vám podle Vás COVID – 19 do života i nějaké benefity (uvědomění apod.)?

Následující otázka zjišťovala, zda tato situace přinesla do života respondentů i něco pozitivního. K docílení co největšího počtu názorů, nebyly u této otázky určeny žádné zadané odpovědi.

Nejčastější odpovědí v české verzi dotazníku bylo: „Ne“. Téměř třetina respondentů tedy na této situaci nic pozitivního nevidí, nebo se nad ni nechtěli zamýšlet. Avšak v **tabulce č. 12** můžeme vidět, že ostatní jistá pozitiva zaznamenali. Často se zde opakuje, že si uvědomili důležitost nejen duševního i fyzického zdraví, ale i životních úspor a svobody. Hodně lidí je také rádo za více volného času stráveného s rodinou, přáteli nebo jenom sami se sebou.

Respondenti v anglické verzi dotazníku se nejčastěji shodli na tom, že využili situaci k osobnímu rozvoji, aby zapracovali sami na sobě a na tom, kam se chtějí v životě posunout.

Řada z nich si váží volného času stráveného se svými blízkými, podobně jako čeští respondenti. Někteří dokonce uvedli, že jim současná situace napomohla k trpělivosti, a celkové samostatnosti.

Tabulka 12: Benefits COVID - 19 (zdroj: vlastní zpracování)

6. Přinesl Vám podle Vás COVID – 19 do života i nějaké benefity (uvědomění apod.)?	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
<i>Individuální odpovědi:</i>		
Ne	29	10
Ano	12	9
Více času stráveného s rodinou a přáteli	9	10
Více volného času	5	9
Osobní rozvoj	1	17
Určitě, moje životní tempo se zpomalilo, více komunikuji se svojí rodinou a přáteli. Umím se více radovat z maličkostí a ze života. Našla jsem si čas na dodělání svých restů, začala jsem více odpočívat a déle spát. Taktéž jsem se přestala honit, nemusím vše dokončit najednou, ale postupně.	1	0
Přineslo to myšlenku, v jakém blahobytu jsme žili a o kolik kultury jsme nyní přišli, kterou jsme brali jako samozřejmost, že je dostupná. (např. koncerty, kino, divadlo)	3	0
Člověk si uvědomí, co je pro někoho v životě opravdu důležité, a s čím se nemá cenu vůbec trápit. A to hlavně díky uzavření pro nás běžných obchodů a služeb.	4	0
Díky karanténě jsem si začala více vážit svých životních jistot (střecha nad hlavou apod.) a naučila jsem se být produktivní i v domácím prostředí.	1	0
Díky Covid krizi se ukázala kvalita vedení v jednotlivých zemích světa. Ukázala se připravenost/nepřipravenost jednat v krizových situacích.	1	0
Jako rodič jsem si uvědomila, jak je náročné fungovat bez školek a škol. Po jejich otevření si jich budu více vážit.	1	0

Zpomalit a zamyslet se nad tím kam směřujeme. Ponaučení, nebrat třeba svobodu vycházení jako samozřejmost.	1	0
Jako student jsem konečně mohla chodit do práce a dělat věci, které jsou pro mě prioritní.	2	0
I to že jsem poznala kdo jaký je. Kdo myslí jen na sebe a kdo pomáhá druhým.	1	2
Důležitost fyzického i duševního zdraví	9	3
Nevážil jsem si svobody, kterou jsem měl	1	0
Uvědomil jsem si, co chci v životě dělat	1	0
Celkově se mi změnil pohled na život	1	2
Důležitost životních jistot	2	0
Odpočinek od chaosu	1	1
Trpělivost	0	3
Celkem	85	67

Otázka č. 7: *Plánovali jste v dohledné době vycestovat do zahraničí a nebylo vám to umožněno díky komplikacím způsobeným koronavirem?*

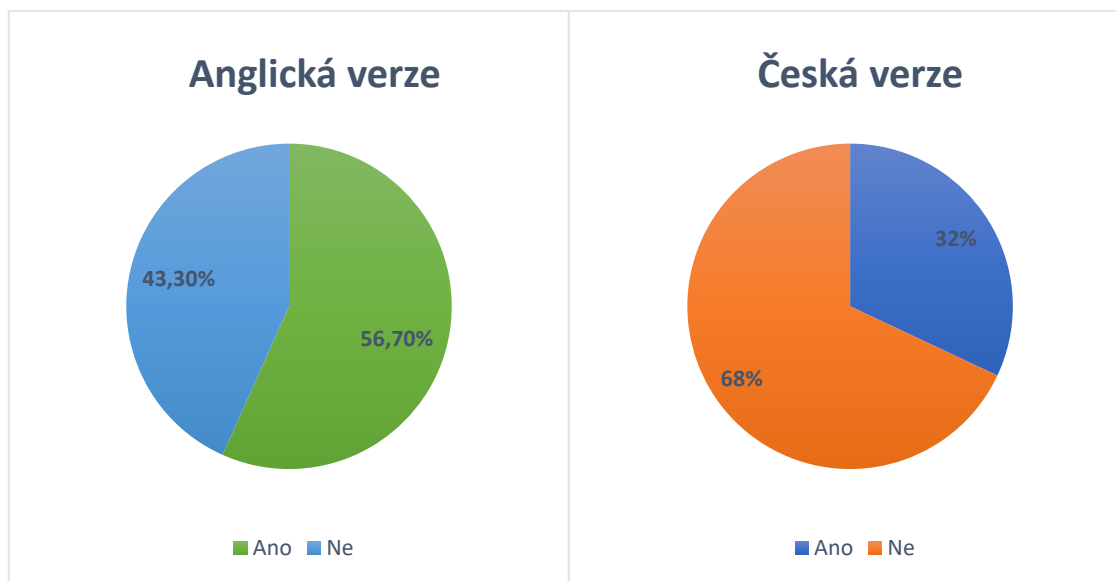
Tato otázka byla určena těm, kteří se v době pandemie setkali s komplikacemi, když plánovali vycestovat do zahraničí. Výsledky zobrazuje **graf č. 1**, jež je rozdělen na dvě poloviny. Pravá strana znázorňuje odpovědi z české verze dotazníku, levá zachycuje odpovědi z anglické verze. Ti respondenti, kteří vycestovat neplánovali a označili možnost „*Ne*“, přešli automaticky na otázku číslo 9.

Z grafu vyplývá, že více jak polovina odpovídajících z české varianty dotazníku, označila možnost „*Ne*“. Cestovat tedy nemělo v plánu tolik lidí.

V anglické variantě dotazníku je to naopak, a většina respondentů zvolila možnost „*Ano*“. Jaké komplikace museli řešit, znázorňuje otázka číslo 8.

7. Plánovali jste v dohledné době vycestovat do zahraničí a nebylo vám to umožněno díky komplikacím způsobeným koronavirem?

Graf 1: Poměr lidí plánujících vycestovat do zahraničí (zdroj: vlastní zpracování)

Otázka č. 8: Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ano, došlo k finančnímu vyrovnání mezi vámi a společností/společnostmi, které jste měl/a v plánu využít? (cestovní kanceláře, letecké společnosti)

Na otázku číslo osm odpovídali pouze ti respondenti, kteří u předchozího dotazu označili možnost „Ano“. V návaznosti na to jsem se snažila zjistit, jak daní lidé řešili již zmíněnou komplikaci v jejich naplánované cestě. Dotazovaní vybírali celkem z devíti zadaných odpovědí.

Českou verzi zodpovědělo celkem 23 lidí. Ti v naprosté většině uváděli, že byla prodloužena platnost jejich letenky, voucheru či obojího najednou. Poté došlo v několika případech k navrácení celkové částky uhrazené za letenku nebo voucher. Nastala však i situace, kdy respondentům nebyly vráceny peníze, bez možnosti nároku na získání peněz zpět.

Nejčastější zaznamenané odpovědi v anglické verzi dotazníku byly: „*Prodloužila se platnost mého voucheru*“ a „*Byly mi vráceny peníze za letenku i za voucher*“. Bohužel ale také došlo k té situaci, kdy nebyly třem respondentům navraceny peníze za neposkytnutou službu.

Tabulka 13: Finanční vyrovnání se společnostmi (zdroj: vlastní zpracování)

8. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ano, došlo k finančnímu vyrovnání mezi vámi a společností/společnostmi, které jste měl/a v plánu využít? (cestovní kanceláře, letecké společnosti)	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
Zadané odpovědi:		
Byly mi vráceny peníze za letenku i za voucher.	8	13
Byla prodloužena platnost mého voucheru i letenky.	1	0
Byly mi vráceny peníze pouze za letenku.	1	1
Byly mi vráceny peníze pouze za voucher.	0	1
Prodloužila se platnost letenky.	1	2
Prodloužila se platnost mého voucheru.	9	17
Nebyly mi vráceny peníze – bez možnosti nároku na získání peněz zpět.	3	3
Propadla platnost mého voucheru.	0	0
Propadla mi platnost letenky	0	0
Celkem	23	37

Otázka č. 9: Cítíte, že Vám pandemie COVID-19 změnila přístup k cestování v budoucích měsících?

Dále mě zajímalo, zda a do jaké míry změnili dotazovaní přístup k cestování, kvůli nepříznivé situaci kolem pandemie. Otázka č. 9 zahrnovala tři zadané odpovědi, včetně možnosti individuálního vyjádření.

Téměř polovina českých respondentů nebude nějaký čas vůbec cestovat. Naopak pouze 14 odpovídajících svůj přístup k cestování nezměnilo. Z **tabulky č. 14** vidíme, že se v české verzi zaznamenaly tři individuální odpovědi. Jeden respondent je toho názoru, že cestování už nebude jako dříve. Druhý bude raději cestovat pouze po České republice. A třetí individuální odpověď patří respondentovi z Austrálie. Uvádí, že jeho země prozatím nedovoluje vstup do některých postižených zemí, které mají dlouhodobější následky z pandemie.

V anglické verzi dotazníku respondenti odpovídali pouze pomocí zadaných odpovědí. Nejčastěji se shodovali na tom, že budou cestovat s větší opatrností o své zdraví. Pouze 7 lidí svůj přístup k cestování nezmění.

Tabulka 14: Změny v přístupu k cestování (zdroj: vlastní zpracování)

9. Cítíte, že Vám pandemie COVID-19 změnila přístup k cestování v budoucích měsících?	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
Zadané odpovědi:		
Ano, nějaký čas nebudu vůbec cestovat.	42	16
Budu cestovat, ale s větší opatrností o své zdraví (s rouškami, jednorázovými rukavicemi, dezinfekcí,...)	26	44
Ne, můj přístup se nezmění	14	7
Individuální odpovědi:		
Ano, bohužel nebudu moci navštívit země, které mají dlouhodobější následky z pandemie a taktéž Austrálie prozatím nedovoluje vstup do některých postižených zemí, hlavně v Evropě. Samozřejmě, budu dodržovat všechny hygienické nařízení.	1	0
Budu raději cestovat po České republice.	1	0
Cestování už nebude jako dříve	1	0
Celkem	85	67

Otázka č. 10: Co si myslíte o „virtuální turistice“, kterou nabízí některé cestovní kanceláře? Myslíte si, že by ji lidé měli v této době více upřednostňovat?

Následující otázka zkoumala povědomí respondentů o relativně novém tématu zvaném „virtuální turistika“. Pro ty, kteří se s touto problematikou předtím nesetkali, bylo pod otázkou umístěno vysvětlení s internetovým odkazem, ze kterého jsem čerpala. Abych docílila co

největšího počtu subjektivních názorů, neumístila jsem k otázce žádné zadané odpovědi. **Tabulka č. 15** obsahuje všechny reakce respondentů za obě verze dotazníkového šetření.

Nejprve shrnu výsledky z české verze dotazníku. 19 dotazovaných se s tímto tématem ještě nesetkalo. Dalších 32 má k virtuální turistice zásadně negativní postoj. Poté je 28 lidí toho názoru, že je to naopak dobrá alternativa pro klasické cestování. Někteří z nich uvádí, že s tím již mají nějakou zkušenost. Jiní to chtějí v budoucnu vyzkoušet. Jsou tu i názory, že virtuální turistika může znamenat záchranu pro mnoho destinací (peněžní podpora, udržení destinace v podvědomí lidí apod.). Avšak když to shrneme, respondenti v české verzi dotazníku jsou spíše proti virtuální turistice.

Co se týče odpovědí v anglické verzi dotazníku, tak se nejčastěji objevoval názor: „*Ano, zkusil jsem, podporuji*“ či „*Ano, je to dobrá alternativa*“. Dalších 10 uvedlo, že se s virtuální turistikou ještě nesetkali, nebo tento způsob cestování neznali. Poté je 20 respondentů toho názoru, že je to špatný nápad. Především kvůli tomu, že to nenahradí klasické cestování, a kvůli podporování digitalizace obyvatelstva. Zbýlých 7 dokonce uvedlo následující: „*V současnosti už to nějaké cestovní kanceláře používají. Nyní je to navíc jediná možnost*“. Více jak polovina ze všech šedesáti sedmi odpovídajících tedy virtuální turistiku podporuje. Na rozdíl od českých respondentů. Dle mého názoru je to zapříčiněno tím, že je to v zahraničí více rozšířené a známé téma.

Tabulka 15: Virtuální turistika (zdroj: vlastní zpracování)

10. Co si myslíte o „virtuální turistice“, kterou nabízí některé cestovní kanceláře? Myslíte si, že by ji lidé měli v této době více upřednostňovat?	Počet odpovědí (česká verze)	Počet odpovědí (anglická verze)
Individuální odpovědi:		
Může to znamenat záchranu pro mnoho destinací (peněžní podpora)	2	0
Nenahradí to klasické cestování	2	3
Dobrá alternativa	7	4
Ne, jsem zásadně proti tomu. Člověk by měl navštívit místa osobně a nasát zdejší atmosféru. Chápu, že pro hodně lidí, co musí zůstat doma, je to menší zpestření jejich programu, ale mně by to osobně bylo ještě více líto, že se	1	0

tam nemohu podívat. Taktéž chápu, že přeplněnost může způsobit veliké škody životnímu prostředí, ale nikdo nikdy nemůže vynahradit ten pocit něco zažít na vlastní oči.		
Doteď jsem o ničem takovém neslyšela. Myslím si, že to není špatný nápad, ještě k tomu v současné době. Ale dle mého to nemůže nahradit "klasické cestování".	5	5
Pro lidi, kteří mají strach cestovat, je to nejvhodnější varianta. Pro mě určitě ne, virtuální turistika mi nedá ten pocit z místa, který já potřebuji.	11	2
Je to vynikající doplněk fyzického cestování, ale neměl by ho zcela nahradit, protože osobní zážitek se s tím nedá srovnat.	3	0
Myslím si, že některé země poskytují větší bezpečí, co se týče šíření koronaviru, než Česká republika.	1	0
Dle mého názoru je to v současné době dobrý nápad na udržení některých míst v podvědomí lidí.	1	1
O virtuální turistice jsem neslyšel. Upřednostňuji cestopisy, reportáže a vlogy z cest.	1	0
Nelíbí se mi to. Virtuální realita není skutečnost a dlouho ještě nebude.	1	0
Neznal jsem to, ale určitě se s tím do budoucna budu často setkávat	1	1
Podporuje to digitalizaci obyvatelstva. Lidé by měli najít jinou variantu.	1	5
Asi to bude varianta, kterou budu používat	1	1
Ano, zkusil/a jsem. Podporuji.	3	4
Budoucnost	1	2
Ano	11	18
Ne	16	11
Neslyšel/a jsem o tom	16	5
V současnosti už to nějaké cestovní kanceláře používají. Nyní je to navíc jediná možnost.	0	5
Celkem	85	67

Otázka č. 11: Došlo k uzavření hranic Vašeho státu v době výskytu koronaviru COVID-19?

Další otázka zjišťovala, jestli došlo v jednotlivých státech k uzavření hranic. Aby byly výsledky jasné a přehledné, rozdělila jsem je do dvou tabulek. **Tabulka č. 16** zaznamenává odpovědi z české verze dotazníku (včetně sedmi odpovědí za Českou republiku z anglické verze). Respondenti měli na výběr ze čtyř zadaných odpovědí. Za Česko se rovněž zaznamenalo i šest individuálních odpovědí. Můžeme si všimnout, že vědomí lidí o tom, kdy přesně došlo k uzavření hranic České republiky, se značně liší. Nejčastější odpovědí je ale: „*Ano, mezi druhým až třetím týdnem po výskytu nemoci.*“. Slovensko má stejný počet odpovědí u varianty „2“ a „3“. Dle respondenta došlo k uzavření hranic v Austrálii po měsíci nebo déle. Na Novém Zélandu ale už mezi druhým až třetím týdnem po výskytu nemoci.

Tabulka 16: Uzavření hranic - česká verze (zdroj: vlastní zpracování)

11. Došlo k uzavření hranic Vašeho státu v době výskytu koronaviru COVID-19?	Česká republika	Slovensko	Austrálie	Nový Zéland
<i>Zadané odpovědi:</i>				
Ano, hned první týden po výskytu nemoci.	10	0	0	0
Ano, mezi druhým až třetím týdnem po výskytu nemoci.	46	3	0	1
Ano, avšak až po měsíci nebo déle.	19	3	1	0
Nedošlo k uzavření hranic.	3	0	0	0
<i>Individuální odpovědi:</i>				
Došlo. Nyní lze vycestovat prakticky jen za účelem pracovní schůzky	1	0	0	0
Nevím	5	0	0	0
Celkem	84	6	1	1

V **tabulce č. 17** jsou obsažené výsledky respondentů jednotlivých zemí z anglické verze dotazníku. U některých zemí je výsledek jednoznačný, avšak v některých případech se jejich zástupci na odpovědích neshodli.

Tabulka 17: Uzavření hranic - anglická verze (zdroj: vlastní zpracování)

	Ano, hned první týden po výskytu nemoci.	Ano, mezi druhým až třetím týdnem po výskytu nemoci.	Ano, avšak až po měsíci nebo déle.	Nedošlo k uzavření hranic.	Celkem
Belgie	0	0	3	0	3
Bulharsko	0	1	0	0	1
UK	0	2	6	0	8
Francie	0	1	0	0	1
Německo	0	5	0	0	5
Indie	0	0	0	1	1
Izrael	0	0	1	0	1
Norsko	0	0	5	0	5
Polsko	0	3	5	0	8
Portugalsko	0	3	0	1	4
Španělsko	0	12	3	0	15
Švédsko	5	0	0	0	5
USA	0	3	0	0	3

Otázka č. 12: *Je ve Vaší zemi uzavřen vzdušný prostor?*

Otázka č. 12 zjišťovala, zda byl v jednotlivých zemích uzavřen vzdušný prostor. Výsledky jsou rovněž zaznamenány ve dvou tabulkách. Za Česko je nejčastější odpověď: „*Ano, byl uzavřen separátně po uzavření hranic.*“. Řada lidí je ale i toho názoru, že vzdušný prostor v České

republiky uzavřen není a nebyl. V **tabulce č. 18** můžeme vidět tři individuální odpovědi. Ty uvádí, že byl vzdušný prostor pouze z velké části omezen, ale vycestování je možné s negativním PCR testem*.

Za Slovensko byla nejčastější odpověď stejná jako za Českou republiku. Dle respondenta z Nového Zélandu došlo k uzavření vzdušného prostoru na tomto území přibližně ve stejnou dobu, jako byly uzavřeny hranice státu. Respondent z Austrálie uvádí, že z této země může člověk vycestovat pouze na zvláštní povolení.

* "PCR test je test na přítomnost určité části genetického kódu (DNA nebo RNA) pomocí tzv. polymerázové řetězové reakce. PCR je v současné době považována za zlatý standard pro diagnostiku SARS-CoV-2.“ (Nzip.cz, 2021)

Tabulka 18: Uzavření vzdušného prostoru - česká verze (zdroj: vlastní zpracování)

12. Je ve Vaší zemi uzavřen vzdušný prostor?	Česká republika	Slovensko	Austrálie	Nový Zéland
<i>Zadané odpovědi:</i>				
Ano, přibližně stejnou dobu jako byly uzavřeny hranice státu.	13	1	0	1
Ano, ještě před uzavřením hranic.	1	1	0	0
Ano, byl uzavřen separátně po uzavření hranic.	33	4	0	0
Ne, nebyl a není.	28	0	0	0
<i>Individuální odpovědi:</i>				
Nevím	6	0	0	0
Ano, ale několik linek má neustálý provoz, ale lety byly velice omezeny a ceny letek jsou mnohem dražší a je tam dlouhá čekací listina. Člověk může	0	0	1	0

vycestovat jen na povolení. Do země se mohou vrátit jen občané státu.				
Byl pouze z velké části omezen	1	0	0	0
Byl. Nyní je možné vycestovat, ale s přísným kontrolováním a negativním PCR	2	0	0	0
Celkem	84	6	1	1

V následující **tabulce č. 19** uvádím odpovědi respondentů z anglické verze dotazníku. U některých zemí se se svými odpověďmi shodují, u několika však výsledky nejsou úplně jednoznačné. Nikdo z odpovídajících ale neoznačil možnost: „*Ne, nebyl a není*“. Znamená to, že u všech zemí byl vzdušný prostor nějakým způsobem ovlivněn či omezen.

Tabulka 19: Uzavření vzdušného prostoru - anglická verze (zdroj: vlastní zpracování)

	Ano, přibližně stejnou dobu jako byly uzavřeny hranice státu.	Ano, ještě před uzavřením hranic.	Ano, byl uzavřen separátně po uzavření hranic.	Ne, nebyl a není.	Celkem
Belgie	0	3	0	0	3
Bulharsko	1	0	0	0	1
UK	2	0	6	0	8
Francie	1	0	0	0	1
Německo	0	1	4	0	5
Indie	1	0	0	0	1
Izrael	0	0	1	0	1
Norsko	3	0	2	0	5
Polsko	0	0	8	0	8

Portugalsko	0	1	3	0	4
Španělsko	0	0	15	0	15
Švédsko	5	0	0	0	5
USA	0	0	3	0	3

Otázka č. 13: *Bylo by podle Vás nebezpečné vycestovat do Vaší země?*

Tímto dotazem jsem se snažila zjistit, jestli by bylo podle dotazovaných nebezpečné vycestovat do jejich země. Respondenti si mohli vybrat jednu ze čtyř zadaných odpovědí, nebo odpověděli individuálně. Otázka byla pro všechny povinná.

V **tabulce č. 20** vidím, že nejvíce Čechů odpovědělo: „*Ano, je tu velká míra nakaženosti koronavirem.*“. Postupem času se ale jejich odpovědi měnily ve variantu: „*Ne*“. Na odpovědích u této otázky bylo jasně vidět, že odpovídající přestávají mít z pandemie obavy. V individuálních odpovědích můžeme vidět, že dva respondenti nevidí ve vycestování do jejich země žádný problém, ovšem při dodržování řádných hygienických opatření.

Většina odpovídajících anglické verze dotazníku je toho názoru, že vycestování do jejich země by pro ostatní nebylo nijak nebezpečné. Naopak nejmenší počet lidí uvádí, že by v jejich zemi nebyla dostatečná hygienická opatření.

Tabulka 20: Vycestování do země respondenta (zdroj: vlastní zpracování)

13. Bylo by podle Vás nebezpečné vycestovat do Vaší země?	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
<i>Zadané odpovědi:</i>		
Ano, nejsou zde dostatečná hygienická opatření.	2	6
Ano, není to podporováno vládou.	19	11
Ano, je tu velká míra nakaženosti koronavirem.	38	7
Ne	23	43

Individuální odpovědi:		
Při dodržování hygienických opatření to není nebezpečné. To by člověk nemohl už nikam.	2	0
Nevím	1	0
Celkem	85	67

Otázka č. 14: Za jakých podmínek byste vycestovali za hranice Vašeho státu?

Předposlední otázkou jsem se naopak snažila zjistit, za jakých podmínek by respondenti vycestovali za hranice jejich země. Zde bylo na výběr ze čtyř zadaných odpovědí. Možnosti vlastního vyjádření využilo celkem devět lidí.

Ze zadaných odpovědí byly nejčastější tyto dvě: „*Pokud bych věděl/a, že jsou v dané zemi řádná hygienická opatření.*“ a „*Nad cestováním v této době vůbec neuvažuji.*“. Z výzkumu plyne, že nejmenší počet lidí dbá na to, jestli je to podporováno vládou, či nikoliv. Většina lidí vycestuje, až bude cestování umožněno, a nebudou tak přísné kontroly.

V anglické verzi dotazníku jsou celkem pro polovinu dotazovaných důležité dostačující hygienické podmínky, aby realizovali svou cestu.

Z výsledků této otázky plyne, že při rozhodování, zda do cizí země vycestovat či ne, je pravděpodobně nejdůležitějším faktorem úroveň hygienických opatření v cílové zemi.

Tabulka 21: Vycestování ze země respondenta (zdroj: vlastní zpracování)

14. Za jakých podmínek byste vycestovali za hranice Vašeho státu?	<i>Počet odpovědí (česká verze)</i>	<i>Počet odpovědí (anglická verze)</i>
Zadané odpovědi:		
Pokud bych věděl/a, že jsou v dané zemi řádná hygienická opatření.	23	33
Pokud budu vědět, že je to bezpečné dle rozhodnutí vlády.	12	10

Díky momentální situaci dlouho nikam nevycestuji.	19	10
Nad cestováním v této době vůbec neuvažuji	22	14
Individuální odpovědi:		
Až to bude umožněno. V dnešní době nemůžeme ani z okresu.	3	0
Pokud bych měla povolení od státu a věděla bych, že nebudu muset být nucena nastoupit povinnou karanténu v každé zemi, kterou navštívím a při návratu domů. Z měsíční dovolené se stává dvouměsíční nucená dovolená.	2	0
Pokud už nebudou tak přísné kontroly (jak na hranicích, tak na letištích)	3	0
Udělám vše pro to, abych mohl vycestovat co nejdříve. Budu však více opatrný při styku s cizími lidmi.	1	0
Celkem	85	67

Otázka č. 15: Podle škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jsou podle Vás dodržována hygienická opatření v obchodech ve Vašem státě? (jednorázové rukavice, dezinfekce, roušky na obličej...)

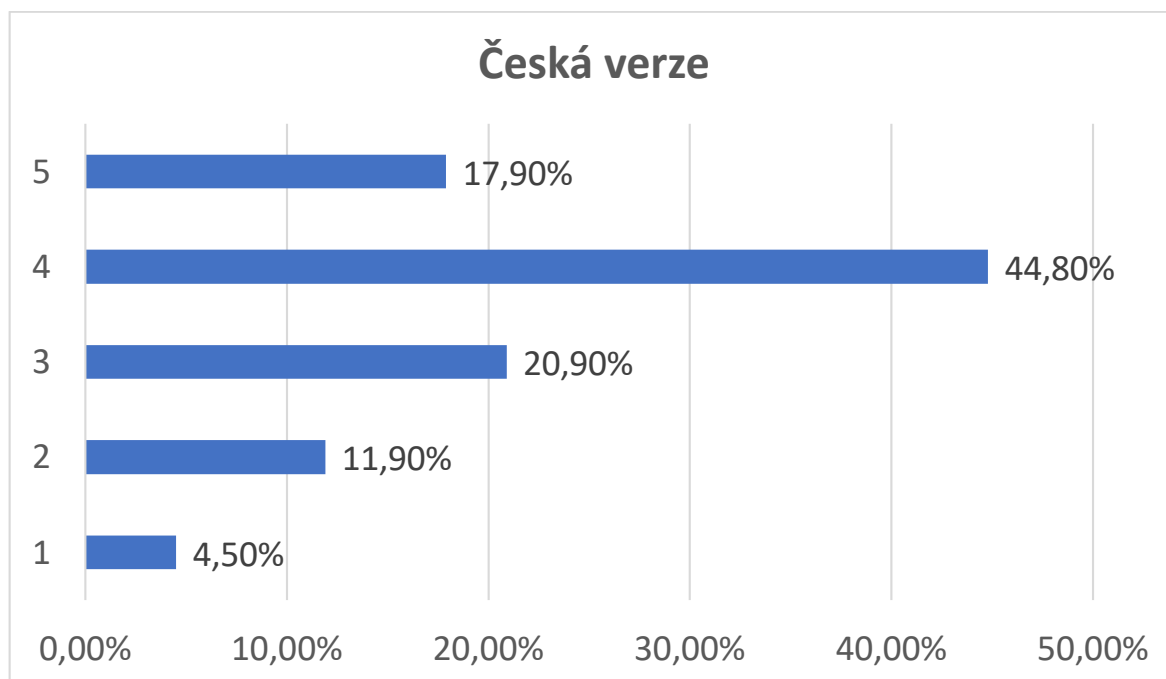
Poslední škálová otázka zjišťuje, v jaké míře jsou dodržována hygienická opatření v obchodech v zemi respondenta. Škála obsahuje hodnoty od jedné do pěti, kdy jednička představuje nejnižší spokojenost, a pětka nejvyšší. Výsledky jsou zaznamenány v **grafu č. 2** a v **grafu č. 3**. Na otázku odpovědělo všech 152 respondentů.

Část **grafu č. 2** nám ukazuje, že se čeští respondenti staví k problematice spíše pozitivně. Vybavenost obchodů hygienickými pomůckami v České republice jim tedy vyhovovala/vyhovuje.

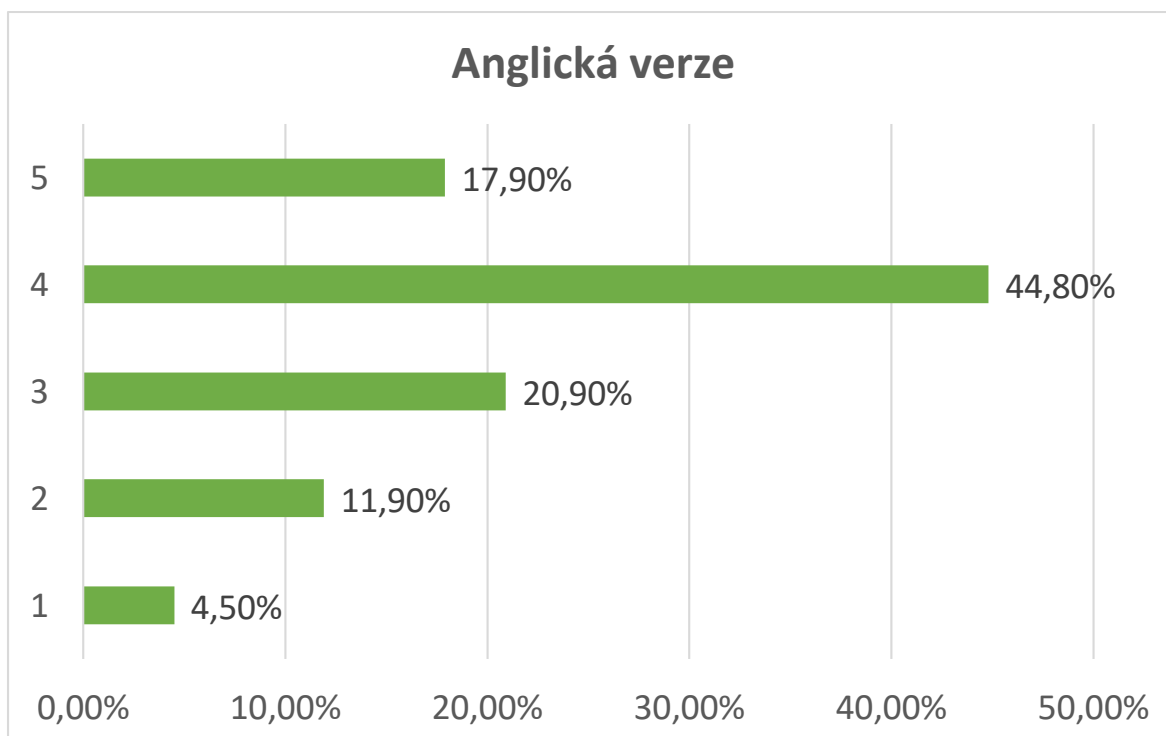
Z **grafu č. 3** vyplývá, že i dotazovaní za jednotlivé státy z anglické verze dotazníku mají za to, že jsou hygienická opatření v jejich zemi na dobré či dostačující úrovni.

15. Podle škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jsou podle Vás dodržována hygienická opatření v obchodech ve Vašem státě? (jednorázové rukavice, dezinfekce, roušky na obličej...)

Graf 2: Dodržování hygienických opatření (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 3: Dodržování hygienických opatření (zdroj: vlastní zpracování)

7 Vyhodnocení předpokladů

Před samotným výzkumem jsem si stanovila čtyři předpoklady, které se při vyhodnocování výsledků buď potvrdí, nebo vyvrátí. První předpoklad byl určen následovně: „*Naprosté většině respondentů se změnil přístup k cestování do budoucna*“. Tento předpoklad byl potvrzen, jelikož 71 dotazovaných z české verze a 60 z té anglické, opravdu pocítily určité změny ve svém přístupu k cestování v budoucích měsících. Celkem se jedná o 131 ze všech 152 lidí.

Druhý předpoklad zněl takto: „*Více jak polovině dotazovaných pandemie narušila osobní či pracovní vztahy*“. Celkem 70 lidí v české verzi uvedlo, že je pro ně náročnější navazovat či udržovat osobní nebo pracovní vztahy. Díky anglické verzi tento počet narostl ještě o dalších 36 lidí. Došlo tedy k potvrzení i tohoto předpokladu, jelikož vztahy byly narušeny u sto šesti lidí z celkového počtu.

Třetí předpoklad jsem určila následovně: „*Více jak polovině respondentů pandemie narušila pracovní pozici či studium*“. I tento předpoklad se nakonec potvrdil. Na otázku o pracovní pozici odpovídalo pouze 100 ze všech respondentů, z nichž u 67 došlo k určitému ovlivnění. Konkrétně se jedná o 40 lidí z české verze a dalších 27 z té anglické. Na otázku o studiu zareagovalo 81 lidí. Ovlivnění studia nastalo u 70 z nich. Tento počet zahrnoval 32 lidí z české verze, spolu z dalšími 38 z verze anglické.

Nakonec jsem předpokládala, že většina odpovídajících zaznamená na celé situaci i jistá pozitiva. Celkem 113 lidí potvrdilo, že jim tato situace opravdu přinesla do jejich života i nějaké benefity. Ukázalo se ale, že respondenti z české verze dotazníku odpovídali více pesimisticky, než ti z verze anglické. I tak je však větší počet odpovědí spíše pozitivní, a to konkrétně 56 lidí z 85. V anglické verzi je to dokonce 57 lidí z 67.

8 Shrnutí výsledků výzkumu

Jak již bylo zmíněno, výzkum byl proveden pomocí dotazníkového šetření, které obsahovalo 20 otázek, z nichž 15 zkoumalo vnímání dané situace respondenty, a to především z hlediska cestovního ruchu a ekonomie. Zbýlých 5 otázek zaznamenalo socio-demografickou

charakteristiku každého dotazovaného. Cílovou skupinou byli lidé všech věkových kategorií. Výzkum byl od počátku rozdělen na dvě verze. První byla vyhotovena v českém jazyce (pro české a slovenské respondenty), ta druhá zase v jazyce anglickém (pro respondenty z různých zemí světa). Dotazníku se zúčastnilo 152 lidí ze sedmnácti různých zemí, z nichž bylo 84 žen a 68 mužů. Výsledky z šetření jsou shrnuty v celkem dvaceti jedna tabulkách a dvou grafech.

Z výsledků šetření mi rovněž přišly zajímavé odpovědi u otázky č. 13. Z nich plyne, že by čeští respondenti vycestování do jejich státu spíše nedoporučovali. A to především z důvodu vysokého počtu lidí nakažených koronavirem.

Velmi zajímavé byly rovněž odpovědi u otázky č. 10, kde jsem zjišťovala názory respondentů na virtuální turistiku. Ukázalo se, že názory českých respondentů se neshodovaly s názory lidí z anglické verze dotazníku. Na rozdíl od nich se většina českých respondentů ještě nesetkala se zmíněnou problematikou, nebo s ní neměli osobní zkušenost. Pravděpodobně proto se k tomuto typu cestování staví spíše negativně. Našli se však i tací, kteří si myslí, že by v dnešní době mohla mít virtuální turistika své příznivce. A že je to skvělý způsob, jak peněžitě podpořit oblíbená místa a destinace.

9 Přínosy bakalářské práce

Jak bylo zmíněno již na samotném začátku, bakalářská práce má obsahovat návrhy a východiska pro CK (cestovní kanceláře) a CA (cestovní agentury), jak se s celou situací vypořádat. K vytvoření těchto návrhů přispěly výsledky z výzkumného šetření, níže uvedená literatura a zdroje, a také vyjádření psychiatricky MUDr. Andrey Wolne, jež je obsaženo v příloze této bakalářské práce. Jak je zmíněno výše v bakalářské práci, paní doktorka má svou vlastní ordinaci v Hořicích, která po tři roky za sebou vyhrála soutěž o nejlepší psychiatrickou ordinaci v České republice. Doktorka ve svém vyjádření popisuje, jak se měnila mentalita lidí v průběhu jednotlivých vln pandemie. V první vlně zaznamenala strach lidí z neznámé situace, který se postupně měnil až v agresi a odpor k těm, kteří dle jejich názoru nedodržovali opatření tak, jak by měli. V létě roku 2020 sice ve společnosti došlo k jistému zlepšení, ale lze předpokládat, že následující vlna v lidech zanechala ještě silnější obavy, jelikož i podle slov

paní doktorky, docházelo k větší úmrtnosti. Lidé začali brát situaci vážněji, a navzájem si pomáhali. Poté je tu otázka, zda je očkování opravdu cestou k normálnímu životu a neomezenému cestování. V této problematice panují rozdílné názory, a společnost je náhle rozdělena na dvě poloviny – na ty dobré, kteří očkování jsou, a na ty špatné, kteří očkování odmítají. Je ale vysoce pravděpodobné, že očkování bude jediným východiskem pro nás všechny, co chtějí cestovat bez problému. V současné době již nějaké země, včetně okolních států (např.: Maďarsko, Německo, Polsko, Rakousko), povolují vstup za jejich hranice pouze s potvrzením o první nebo dokonce druhé dávce vakcíny. (Mzcr.cz, 2021) Z mého pohledu je zavádějící, jak se řada lidí nechává očkovat pouze z toho důvodu, aby nebyli na svých cestách nijak omezeni. V návaznosti na tyto informace jsem toho názoru, že by hodně lidem pomohla určitá konzultace s lékařem, kterou by pro své klienty mohla zabezpečovat CK a CA, aby byli v klidu a mohli cestovat.

Z odpovědí ve výzkumu plyne, že mají dotazovaní nejen z České republiky, ale i z výše uvedených států, určité obavy z navštívení jiné země. Tyto obavy se však netýkají pouze cest do zahraničí nebo cest v rámci rodné země respondenta. V nejhorší fázi pandemie šlo i o běžné záležitosti, jako je např. cesta do práce, do školy, na nákup. Je zřejmé, že jistý strach v populaci zůstane ještě dlouho poté, co pandemie odezní. Z tohoto důvodu byly CK, CA a další subjekty cestovního ruchu nuceny čelit výraznému propadu tržeb a návštěvnosti, a to i v nejsilnějších měsících. Bezesporu bylo zapotřebí změnit dosud používané strategie při propagování různých zájezdů, destinací a jejich materiálně-technických základů. Dle mého názoru by měla zůstat největší prioritou bezpečnost každého cestujícího. Ta je nyní zapotřebí mnohem více, než kdy dříve, jelikož i z výsledků dotazníkového šetření plyne, že bude pro většinu turistů rozhodujícím prvkem při výběru jejich cílové destinace. CK i CA by tedy měli své klienty ubezpečit, že se nemusí bát. Je tedy třeba, aby jim zpracovali a poskytli aktuální informace o pandemické situaci v dané destinaci či lokalitě. Uvést, na co si dát pozor, jaká jsou zde nařízení, hygienické podmínky, zda je k navštívení zapotřebí očkování nebo pouze antigenní či PCR testy, jaká platí opatření na letištích apod. Dle mého názoru by měly CK a CA nabízet zájezdy pouze na ta místa, která nepředstavují pro turisty příliš velké riziko nákazy. V každém případě je stále velkým otazníkem, co přinese očkování, a zda to bude účinná cesta ke svobodnému cestování.

Dalším východiskem by pro destinace mohla být virtuální turistika, která by v této době jistě mohla mít spoustu zájemců. Jak již bylo uvedeno výše v BP, virtuální turistika může představovat finanční podporu nejen pro destinace, kterých by se to týkalo. Avšak také pro CK

a CA, jež by pro své klienty vytvářely balíčky, ve kterých by došlo k představení cílového místa v podobě různých videí a 3D prohlídek, např. i s komentářem místního průvodce, a možností odpovědí na případné otázky a zajímavosti. V současnosti již existují společnosti, které se specializují na vytváření 3D prohlídek. Webová stránka virtualvisit.cz je toho skvělým příkladem. Najdeme zde kompletní prohlídku hradu Karlštejn, včetně leteckých záběrů, exteriéru a interiéru ve třech okruzích. (Virtualvisit.cz, 2021)

Nejtěžší situaci samozřejmě zažívají ty CK a CA, které se specializovaly na konkrétní zahraniční oblasti, do kterých se v současnosti nedá dostat, nebo velmi komplikovaně. Z tohoto důvodu by se pravděpodobně měly tyto objekty cestovního ruchu více zaměřit na domácí cestovní ruch. Alespoň do té doby, než se situace vrátí do normálu. Znamenalo by to tedy zajišťování veškerých záležitostí klientům jako u zahraničních zájezdů a pobytů, mimo to, že by se jednalo o lokality v rámci České republiky.

Na základě zjištěných a prověřených výsledků v bakalářské práci o nedostatku informací o pandemii, a s tím souvisejících vládních opatřeních, jsem dospěla k názoru, že by měly být objekty cestovního ruchu více napojeny na ministerstvo zdravotnictví, popř. vládu. Myslím, že by měly CK a CA dostávat informace o změnách, zpřísněních a jiných záležitostech souvisejících s koronavirem a cestovním ruchem přednostně. Pokud by měly možnost se dozvědět určité věci s předstihem, mohly by pak lépe plánovat své zájezdy, uklidňovat cestující apod.

Výzkum bakalářské práce nám také ukázal nová zjištění nebo potvrdil domněnky v tom, jak pandemie zapůsobila na oblast cestovního ruchu a také na to, jak se změnil přístup lidí k cestování jako takovému. Z výsledků plyne například to, že si lidé této generace po zkušenosti s koronavirem, budou více vážit svobody pohybu. Jelikož si řada lidí uvědomila, jak je pro nás cestování důležité a nezbytné, stejně jako kontakt s lidmi. Dle odborného vyjádření psychiatricky MUDr. Andrey Wolne, absence socializace v populaci rovněž změnila chování, ne-li charakter spousty lidí. Popisovala případy, kdy se lidé dokonce udávali na policii za nedodržování vládních opatření. Těchto skutečností si všímám i já u lidí v mém okolí.

10 Závěr

Pandemie COVID-19 je již delší dobu nejvíce rozebírané téma nejen v České republice, ale i ve zbytku světa. Doposud se nedá s jistotou tvrdit, jakým směrem se bude problematika ubírat. Další otázkou je, za jak dlouho a jestli vůbec se vrátí chod každodenního života do původního stavu před pandemií. Jisté je ale to, že má nyní díky koronaviru spousta lidí negativní přístup k cestování. Z výsledků dotazníkového šetření vyplynula řada důvodů, proč tomu tak je. Někdo má strach z nákazy, jiní se chtějí vyvarovat přísným kontrolám na letištích a hranicích mezi státy, nebo jsou toho názoru, že by kvůli omezením nepoznali cílovou zemi tak, jak by si přáli. V každém případě nyní musí objekty v cestovním ruchu znovu vytvářet atraktivní nabídky pro své potenciální zákazníky, a to i v místech s nejvyšší návštěvnickou vytížeností. V současné době je rovněž velmi důležité dbát na co nejvyšší bezpečnost a na vysokou úroveň hygienických podmínek.

Bakalářská práce se dělí na teoretickou a praktickou část. V teoretické části je problematika vysvětlena za pomoci definic. Došlo k vymezení pojmu cestovního ruchu, včetně rozdělení, významem, přínosy a další charakteristikou. Obsáhlou kapitolou je také COVID-19, která zahrnuje základní informace o pandemii u nás a ve vybraných státech světa. Mimo to došlo k popsaní vlivu pandemie na odvětví cestovního ruchu. Dále tato část obsahuje vysvětlení pojmu marketingu a marketingového mixu se zaměřením na cestovní ruch. Na závěr teoretické části jsem umístila metodologii výzkumu, popis dotazníkového šetření a charakteristiku otázek, jež se ve výzkumu objevily.

Praktická část vychází z odpovědí respondentů z dotazníkového šetření. Byl rozeslán lidem žijícím v České republice nebo na Slovensku. Tento dotazník však zodpověděli i dva Češi, kteří momentálně žijí v Austrálii a na Novém Zélandu. Poté byl dotazník přeložen do anglického jazyka, aby se výzkumu zúčastnil co největší počet zahraničních respondentů. Obě varianty byly rozeslány v elektronické podobě, a celkový počet jejich zodpovězení dosáhl 152 respondentů. Z šetření vyplynulo, jak dotazovaní vnímají náročnou situaci kolem pandemie, do jaké míry byl ovlivněn jejich každodenní život a zda se jim do budoucna změnil pohled na cestování. Na začátku praktické části byly také vymezeny čtyři předpoklady, jež se pak po vyhodnocování výsledků potvrdí, nebo vyvrátí. Všechny předpoklady byly potvrzeny. Zbývajíc část práce tvoří pečlivá analýza všech otázek obsažených ve výzkumném šetření.

Cílem této práce bylo především zjistit a shrnout, jak situace kolem pandemie působí na jedince a vybrané objekty v cestovním ruchu. Dále porovnání rozdílů v odpovědích zahraničních a českých respondentů. A nakonec poukázat na to, jak pandemie ovlivnila vnímání lidí na cestování negativním směrem. K naplnění tohoto cíle došlo po vyhodnocení dotazníkových šetření. Ukázalo se, že strach z cestování v současné době pocítuje naprostá většina dotazovaných, kteří buď nebudou cestovat vůbec, nebo s daleko větší opatrností.

Respondenti hráli velmi důležitou roli při psaní této bakalářské práce, jelikož mi jejich odpovědi ukázaly o trochu jiný pohled na celou situaci, a pomohly mi tak k jejímu hlubšímu pochopení.

Velmi přínosné pro mě bylo i vyjádření MUDr. Wolne, jež mi ukázalo, jak se k celé situaci staví pacienti z její ordinace. Shrнула průběh pandemie jejím pohledem, a to od počátku do současnosti. Z jejího vyjádření vyplývá, jak byli lidé negativně ovlivněni restrikcemi, a jak jim chyběla socializace. Většina z nich byla ve svém jednání ovlivněna strachem, nejistotou a naruživostí. Její slova mi napomohla pochopit celou situaci více do hloubky.

Pevně věřím, že jsem splnila cíle své bakalářské práce a že bude přínosem pro jedince a objekty v cestovním ruchu, kterým může sloužit jako rekapitulace daného pandemického období. Může jim potvrdit či vyvrátit spoustu domněnek týkajících se míry působení pandemie na psychiku lidí, a to především v oblasti cestovního ruchu a cestování. Na základě uvedených fakt a informací, mohou také zvážit, zda by v této době nebyla virtuální turistika vhodnou alternativou. Za největší přednost této práce vnímám zvolení aktuálního tématu, a hloubku jeho zpracování.

Závěrem bych ráda dodala, že jsem neváhala využít znalostí a zkušeností získaných studiem na Vysoké škole polytechnické v Jihlavě, které mi byly velmi prospěšné při psaní této bakalářské práce.

11 Zdroje

Seznam použité literatury

GÚČIK, M. 2010. Cestovný ruch. Úvod do štúdia. Banská Bystrica: Slovak Swiss Tourism, 2010. ISBN 978-80-89090-80-8.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. Marketing v cestovním ruchu: jak uspět v domácí i světové konkurenci. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4209-0.

JURÁŠKOVÁ, Olga a Pavel HORŇÁK. Velký slovník marketingových komunikací. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4354-7.

KLAUS, Václav. Karanténa 2.0. Praha: Institut Václava Klause, 2020. Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-070-1.

KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.

KOTLER, Philip a Kevin Lane KELLER. Marketing management. [4. vyd.]. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4150-5.

KOTLER, Philip. Marketing management: analýza, plánování, využití, kontrola. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-716-9600-5.

KOTLER, Philip. Moderní marketing: 4. evropské vydání. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1545-2.

KUBAL, Michal a Vojtěch GIBÍŠ. Pandemie: management cestovního ruchu v chráněných územích. Vyd. 3. upr. Praha: Kniha Zlin, 2020. IN. ISBN 978-80-7662-047-6.

LINDEROVÁ, Ivica. Cestovní ruch: základy a právní úprava. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2013. ISBN 978-80-87035-82-5.

MCCARTHY, E. Jerome a William D. PERREAULT. *Základy marketingu*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-856-0529-5.

MIRVALD, Stanislav. Geografie cestovního ruchu. Vyd. 3. upr. Plzeň: Západočeská univerzita, 1996. Učební texty vysokých škol. ISBN 80-708-2288-0.

PALATKOVÁ, Monika. Marketingový management destinací: strategický a taktický marketing destinace turismu, systém marketingového řízení destinace a jeho financování, řízení kvality v destinaci a informační systém destinace. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3749-2.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.

ZELENKA, Josef. Udržitelný cestovní ruch: management cestovního ruchu v chráněných územích. Vyd. 3. upr. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013. Recenzované monografie. ISBN 978-80-7435-244-7.

Internetové zdroje

Mmr.cz. Mmr.cz [online]. 2019, 8. 11. 2019 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/cestovni-ruch/informace-udalosti/cestovni-ruch-za-1-3-ctvrtleti-2019-zaznamenal-o>

Vlada.cz. Vlada.cz [online]. [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/nouzovy-stav-a-mimoradna-opatreni--co-aktualne-plati-180234/#volny_pohyb

Mmr.cz: Aktuální analýza cestovního ruchu České republiky v rámci Evropy a světa. Mmr.cz [online]. 2017 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/getattachment/38dcf411-4e5b-47e7-b1d7-c283654ab7b3/Analyza-cestovniho-ruchu-CR-v-ramci-Evropy-a-sveta.pdf.aspx?lang=cs-CZ&ext=.pdf>

Cestovni-ruch.cz: Světový etický kodex cestovního ruchu[online]. [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.cestovni-ruch.cz/zdroje/docs/kodex.htm>

Dama.cz: 10 důvodů proč cestovat. Dama.cz [online]. 24. 2. 2013 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.dama.cz/clanek/10-duvodu-proc-cestovat>

Hotelovkapodebrady.cz: Předpoklady cestovního ruchu v ČR. Hotelovkapodebrady.cz [online]. 2013 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: https://hotelovkapodebrady.cz/moment/ZCR_Zemepis_CR/03_Predpoklady_cestovniho_ruchu_v_CR.pdf

Onemocneni-aktualne.mzcr.cz: COVID-19 a SARS-CoV-2. Onemocneni-aktualne.mzcr.cz [online]. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19--vysvetleni-pojmu>

Covid.gov.cz: Volný pohyb osob. Covid.gov.cz [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://covid.gov.cz/situace/pohyb-venku/volny-pohyb-osob-0>

Nytimes.com: Coronavirus Timeline. Nytimes.com [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.nytimes.com/article/coronavirus-timeline.html>

Bbc.com: Wuhan lockdown: A year of China's fight against the Covid pandemic. Bbc.com [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-55628488>

Ct24.ceskatelevize.cz: Pandemie ve světě: V USA půjde cestovat jen s rouškou, Tchaj-wan hlásí první úmrtí od května. Ct24.ceskatelevize.cz [online]. 30. 1. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/specialy/koronavirus/3262438-pandemie-ve-svete-v-usa-pujde-cestovat-jen-s-rouskou-tchaj-wan-hlasi>

Theatlantic.com: Pandemie ve světě: V USA půjde cestovat jen s rouškou, Tchaj-wan hlásí první úmrtí od května. Theatlantic.com [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.theatlantic.com/family/archive/2021/02/pandemic-daily-life-normal-summer-fall/618108/>

Pharmaceutical-technology.com: Coronavirus in Italy: Outbreak, measures and impact. Pharmaceutical-technology.com [online]. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.pharmaceutical-technology.com/features/covid-19-italy-coronavirus-deaths-measures-airports-tourism>

Edition.cnn.com: Traveling to Italy during Covid-19: What you need to know before you go. Edition.cnn.com [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://edition.cnn.com/travel/article/italy-travel-covid-19/index.html>

Ppcprofits.cz: PPC strategie pro odvětví cestovního ruchu v roce 2021. Ppcprofits.cz [online]. 7. 12. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.ppcprofits.cz/blog/ppc-strategie-pro-odvetvi-cestovniho-ruchu-v-roce-2021>

Tourism-convention.eu: Prohlášení České republiky při příležitosti Evropského kongresu o cestovním ruchu. Tourism-convention.eu [online]. 12. 10. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: https://tourism-convention.eu/media/td5jw4hu/cze_ministerial-written-statement_cz.pdf

Cnb.cz: Boj pandemie COVID-19 vs. letecká doprava má prozatím jasného vítěze: čelíme historické změně. Cnb.cz [online]. 30. 11. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/cnblog/Boj-pandemie-COVID-19-vs.-letecka-doprava-ma-prozitim-jasneho-viteze-celime-historicke-zmene

Archiv.ihned.cz: Tvrdý pád ČSA. Aerolinky oznámily, že propustí všechny své zaměstnance. Archiv.ihned.cz [online]. 23. 2. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66887550-tvrdy-pad-csa-aerolinky-oznamily-ze-propusti-vsechny-sve-zamestnance>

Ec.europa.eu. Ec.europa.eu [online]. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2020/CS/COM-2020-550-F2-CS-MAIN-PART-1.PDF>

Tourism-review.cz: VIRTUÁLNÍ CESTOVÁNÍ JAKO BUDOUCNOST TURISMU PO COVID-19 KRIZI. Tourism-review.cz [online]. 25. 1. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.tourism-review.cz/virtualni-cestovani-po-covid-19-news11854>

Cevelova.cz: Co je marketingový mix. Cevelova.cz [online]. 2021 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://www.cevelova.cz/marketingovy-mix/>

Marketingový mix v cestovním ruchu na příkladech Znojma [online]. Znojmo, 2013 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/p04v2p/4553494>. Bakalářská práce. SOUKROMÁ VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ ZNOJMO s.r.o.

Provyzkum.cz: Dotazování po internetu. Provyzkum.cz [online]. 2020 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://provyzkum.cz/jak-se-zkouma/online.html>

Cvvm.soc.cas.cz: Kvalitativní výzkum. Cvvm.soc.cas.cz [online]. 2019 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/vyzkumy/nabidka-vyzkumu/kvalitativni-vyzkum>

Encyklopedie.soc.cas.cz: Sociologická encyklopedie. Encyklopedie.soc.cas.cz [online]. 2018 [cit. 2021-7-11]. Dostupné z:

[https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9%20\(MSgS\)](https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/%C5%A0et%C5%99en%C3%AD_dotazn%C3%ADkov%C3%A9%20(MSgS))

Ssvp.wz.cz: Dotazník. Ssvp.wz.cz [online]. [cit. 2021-7-11]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>

Virtualvisit.cz. Virtualvisit.cz [online]. 2021 [cit. 2021-7-12]. Dostupné z: <https://virtualvisit.cz/>

Econ.muni.cz. Econ.muni.cz [online]. Brno, 2015 [cit. 2021-7-12]. Dostupné z: https://www.econ.muni.cz/do/econ/soubory/katedry/kres/studijni_texty/cestovni_ruch_ePDF.pdf

Ssvp.wz.cz. Ssvp.wz.cz [online]. [cit. 2021-7-13]. Dostupné z: <http://www.ssvp.wz.cz/Texty/dotaznik.html>

Nzip.cz. Nzip.cz: PCR test [online]. 2021 [cit. 2021-7-13]. Dostupné z: <https://www.nzip.cz/rejstrikovy-pojem/1072>

Zoommagazin.iprima.cz: Virtuální turismus může změnit, jak nahlížíme na cestování. Zoommagazin.iprima.cz [online]. 2019 [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://zoommagazin.iprima.cz/zajimavosti/virtualni-turismus-muze-zmenit-jak-nahlizime-na-cestovani>

Tourismteacher.com: Virtual tourism explained: What, why and where. Tourismteacher.com [online]. 2020 [cit. 2021-7-24]. Dostupné z: <https://tourismteacher.com/virtual-tourism/>

12 Přílohy

Příloha A. 1 - Dotazník v českém jazyce

Dobrý den,

jmenuji se Pavlína Jagrová a studuji Vysokou školu Polytechnickou v Jihlavě bakalářského studia v prezenční formě oboru Cestovní ruch. Před létem 2021 budu obhajovat svoji bakalářskou práci, která je na téma „Vliv koronaviru COVID – 19 na cestování a cestovní ruch“. Cílem mé práce bude porovnání této nové situace ve vybraných zemích. Ráda bych Vás požádala o vyplnění tohoto dotazníku, který bude velmi důležitou částí mé bakalářské práce.

Vyplnění tohoto dotazníku je anonymní a nezabere déle než 10 minut. Výsledky budou použity pouze pro výzkumné účely.

Děkuji za Váš čas,

Jagrová Pavlína

1. Pomocí škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jste spokojeni s informovaností občanů o pandemii koronaviru COVID-19 ve Vaší zemi:
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4
 - e) 5

2. Byla nějakým způsobem ovlivněna Vaše pracovní pozice v důsledku rozšiřující se pandemie? Pokud jste nepracující student, přejděte na otázku číslo 3.
 - a) Ne, pracoval/a jsem a pracuji i nadále
 - b) Pracuji pouze z domu (s povinností výkonu home office)
 - c) Pracuji pouze některé dny v týdnu z kanceláře
 - d) Pracuji pouze některé dny v týdnu z domu
 - e) Pracuji se zkrácenou pracovní dobou

- f) Nepracoval/a jsem jen určité období.
- g) Jiná...

3. Bylo nějakým způsobem ovlivněno Vaše studium v důsledku rozšiřující se pandemie?

- a) Ne, studuji i nadále.
- b) Studuji na dálku z domova.
- c) Studium bylo pozastaveno pouze na určité období.
- d) Došlo k úplnému pozastavení mého studia.
- e) Jiná...

4. Donutila Vás daná situace přehodnotit priority ve Vašem životě?

- a) Každopádně. Momentálně není prioritou vycestovat, musím mít peníze na jiné věci.
- b) Díky každodennímu stresu jsem neměl/a tolik času na sebe a na své blízké.
- c) Přinesla mi uvědomění v mnoha věcech. Například v tom, jak je důležité mít nějaké životní úspory.
- d) Nepřemýšlel/a jsem nad tím.
- e) Nedonutila.
- f) Jiná...

5. Cítíte, že je v karanténě náročnější navazovat osobní či pracovní vztahy?

- a) Obojí. Díky karanténě není možné navázat nové kontakty.
- b) Spíše pracovní vztahy.
- c) Spíše osobní vztahy.
- d) Ne, díky sociálním sítím a elektronice můžeme být stále v kontaktu.
- e) Jiná...

6. Přinesl Vám podle Vás COVID – 19 do života i nějaké benefity (uvědomění apod.)?
(otevřená odpověď)

7. Plánovali jste v dohledné době vycestovat do zahraničí a nebylo vám to umožněno díky komplikacím způsobeným koronavirem? Pokud ne, přejděte prosím na otázku číslo 9.

- a) Ano

b) Ne

8. Pokud jste v předchozí otázce odpověděli ano, došlo k finančnímu vyrovnání mezi vámi a společností/společnostmi, které jste měl/a v plánu využít? (cestovní kanceláře, letecké společnosti) – výběr z více variant

- a) Byly mi vráceny peníze za letenku i za voucher.
- b) Byla prodloužena platnost mého voucheru i letenky.
- c) Byly mi vráceny peníze pouze za letenku.
- d) Byly mi vráceny peníze pouze za voucher.
- e) Prodloužila se platnost letenky.
- f) Prodloužila se platnost mého voucheru.
- g) Nebyly mi vráceny peníze – bez možnosti nároku na získání peněz zpět.
- h) Propadla platnost mého voucheru.
- i) Propadla mi platnost letenky
- j) Jiná...

9. Cítíte, že Vám pandemie COVID-19 změnila přístup k cestování v budoucích měsících?

- a) Ano, nějaký čas nebudu vůbec cestovat.
- b) Budu cestovat, ale s větší opatrností o své zdraví (s rouškami, jednorázovými rukavicemi, dezinfekcí,...)
- c) Ne, můj přístup se nezmění
- d) Jiná...

10. Co si myslíte o „virtuální turistice“, kterou nabízí některé cestovní kanceláře? Myslíte si, že by ji lidé měli v této době více upřednostňovat? *

(otevřená odpověď)

*Pozn.: Typicky jde o formu video záznamu (pro virtuální rozhlížení kolem sebe) nějakého známého místa. Hlubším smyslem tohoto typu turistiky je i ochrana přírody před nadměrnou návštěvností. (Zoommagazin.iprima.cz, 2019)

11. Došlo k uzavření hranic Vašeho státu v době výskytu koronaviru COVID-19?

- a) Ano, hned první týden po výskytu nemoci.
- b) Ano, mezi druhým až třetím týdnem po výskytu nemoci.

- c) Ano, avšak až po měsíci nebo déle.
- d) Nedošlo k uzavření hranic.
- e) Jiná...

12. Je ve Vaší zemi uzavřen vzdušný prostor?

- a) Ano, přibližně stejnou dobu jako byly uzavřeny hranice státu.
- b) Ano, ještě před uzavřením hranic.
- c) Ano, byl uzavřen separátně po uzavření hranic.
- d) Ne, nebyl a není.
- e) Jiná...

13. Bylo by podle Vás nebezpečné vycestovat do Vaší země?

- a) Ano, nejsou zde dostatečná hygienická opatření.
- b) Ano, není to podporováno vládou.
- c) Ano, je tu velká míra nakaženosti koronavirem.
- d) Ne.
- e) Jiná...

14. Za jakých podmínek byste vycestovali za hranice Vašeho státu?

- a) Pokud bych věděl/a, že jsou v dané zemi řádná hygienická opatření.
- b) Pokud budu vědět, že je to bezpečné dle rozhodnutí vlády.
- c) Díky momentální situaci dlouho nikam nevycestuji.
- d) Nad cestováním v této době vůbec neuvažuji
- e) Jiná...

15. Podle škály (1 nejméně - 5 nejvíce) zhodnoťte, do jaké míry jsou podle Vás dodržována hygienická opatření v obchodech ve Vašem státě? (jednorázové rukavice, dezinfekce, roušky na obličej...)

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

16. Uveďte zemi, ve které žijete
(otevřená odpověď)

17. Pohlaví

- a) Muž
- b) Žena

18. Věková skupina

- a) < 17
- b) 18 – 20
- c) 21 – 29
- d) 30 – 39
- e) 40 – 49
- f) 50 – 59
- g) > 60

19. Váš statut (profese)

(otevřená odpověď)

20. Dosažené vzdělání

- a) Základní
- b) Vyučen (bez maturity)
- c) Vyučen (s maturitou)
- d) Střední škola s maturitou
- e) Vysokoškolské – bakalářský titul
- f) Vysokoškolské – magisterský titul
- g) Vysokoškolské – doktorský titul nebo vyšší

Příloha A. 2 - Dotazník v anglickém jazyce

Dear Sir/Madam,

my name is Pavlína Jagrová and I am the student of Tourism at the Colledge of Polytechnics Jihlava in the Czech Republic. Next year is going to be my graduation year, when I am supposed to gain the Bachelor's degree. The topic of my thesis is called "The impact of the COVID - 19 on the Tourism and Traveling" in the certain countries. therefore this survey will be very important part of it.

I would like to ask you to fill in these anonymous questions that will take approximately 10 minutes. They will be used only for research purposes.

Thank you for your time,

Jagrová Pavlína

1. Using the range (1 minimum – 5 maximum) evaluate, to what extend are you satisfied with the public awareness of the pandemic COVID – 19 in your country?
 - a) 1
 - b) 2
 - c) 3
 - d) 4
 - e) 5

2. Has the expansion of the pandemic affected your position at work? If you are non–working student, please go to the question number 3.
 - a) No, I have been working and I still work as usual.
 - b) I work every day at home. (home office)
 - c) I work only a few days of a week in the office.
 - d) I work only a few days of a week at home.
 - e) I have less working hours at the moment.
 - f) I did not work for a certain period.
 - g) Other...

3. Has the expansion of the pandemic affected your studies?
- a) No, I have been studying and I study as usual.
 - b) I study at home.
 - c) My study has been suspended only for a certain time.
 - d) My study has been suspended completely.
 - e) Other...
4. Was it necessary to reconsider the priorities in your life because of this situation?
- a) Definitely. The main priority is to have money for important or unexpected situations. (not for travelling)
 - b) Due to the daily stress, I did not have much time for my close friends or family.
 - c) I am aware of many things in my life because of this situation. For example the importance of savings.
 - d) I did not think about that.
 - e) It was not necessary.
 - f) Other...
5. Do you feel that it is more difficult to establish new personal or working relationships?
- a) Both. It is not possible to make new contacts because of the quarantine.
 - b) Rather labor relations.
 - c) Rather personal relations.
 - d) I can keep in touch with everyone thanks to the social networks.
6. Has the pandemic COVID – 19 even brought some kind of benefits to your life?
(awareness, etc.)
(open answer)
7. Did you plan to travel outside of your country in the near future but it wasn't allowed due to COVID - 19? If not, please go to the question number 9.
- a) Yes

b) No

8. If you answered yes to the previous question, did you get refunded from the institutions you had planned to use? (travel agency, aerolines..etc.)

- a) The money for the ticket and voucher was returned to me back.
- b) My ticket even my voucher has been extended.
- c) The money for the ticket was returned to me back.
- d) The money for the voucher was returned to me back.
- e) My ticket has been extended.
- f) My voucher has been extended.
- g) The money was not returned to me back. (without the possibility of getting the money back)
- h) My ticket has expired.
- i) My voucher has expired.

9. Do you feel that the pandemic COVID – 19 has changed your attitude towards traveling in the following months, whether that's actual plan to travel or the logistics of traveling?

- a) Yes. I will be scared to travel some time.
- b) I will travel more carefully. (with face masks, disposable gloves, disinfection,...)
- c) My attitude will not be changed.

10. What is your opinion about „the virtual tourism“ which is offered by several Tour Operators? Should we give it more preference during these times? *

(open answer)

* Also known as virtual reality tourism, has become increasingly popular amongst tourism industry stakeholders in recent times. Fuelled by technological developments and Internet usage worldwide and closely linked with the concept of smart tourism, we now see virtual tourism activities in many parts of the travel and tourism industry. (Tourismteacher.com, 2020)

11. Was it necessary to close the borders of your country at the time of the outbreak of the COVID-19?

- a) Yes, the first week after the outbreak of the disease.
- b) Yes, between second and third week after the outbreak of the disease.
- c) Yes, after a month or more.
- d) It was not necessary to close the borders of my country.

12. Was it necessary to close even the airspace of your country?

- a) Yes, approximately at the same time as the closure of the borders.
- b) Yes, even before the closure of the borders.
- c) Yes, after the closure of the borders.
- d) No, it was not necessary.

13. Would it be safe to travel into your country in your opinion?

- a) No, there are not adequate hygiene measures.
- b) No, it is not supported by government.
- c) No, there is high number of infected people.
- d) Yes

14. Under what conditions would you travel abroad?

- a) If the country have adequate hygiene measures.
- b) If it is allowed by government.
- c) I am not going anywhere for a long time.
- d) Traveling is not in my mind these times.

15. Using the range (1 minimum – 5 maximum) evaluate, to what extent does your country respect the hygiene precautions at markets in your country?

- a) 1

- b) 2
- c) 3
- d) 4
- e) 5

16. Your native country
(open answer)

17. Gender

- a) Male
- b) Female

18. Age

- a) <17
- b) 18 – 20
- c) 21 – 29
- d) 30 – 39
- e) 40 – 49
- f) 50 – 59
- g) >60

19. Occupation
(open answer)

20. Educational achievement

- a) Elementary School
- b) High School
- c) High School Diploma
- d) Bachelor's Degree

Příloha A. 3 – Pandemie z pohledu ambulantního specialisty – psychiatra

„První zmínky o nákaze koronavirem 19 přicházejí v březnu 2020, ale mí pacienti hlásí již dva měsíce před tím, prakticky od Vánoc, že trpí nebo trpěli velmi těžkou chřipkou, a to například všichni zaměstnanci malé firmy. Sdělovali příznaky typické pro nákazu koronavirem. Lze tedy předpokládat, že k rozšíření tak vážné virové infekce docházelo ještě předtím, než byla zavedena přísná pravidla bezpečného soužití. V ordinaci jsme přijali přísnější opatření jako zdravotníci, ale provoz jsme výrazněji neomezili, neboť pacienti s duševními potížemi potřebují lékaře kontinuálně. Během šesti měsíců se většina potřebných dostavila k ošetření za přísných hygienických pravidel a dodržovala předepsaná nařízení, případně jsme sami v ordinaci provedli antigenní test. U osob starších šedesáti let, pokud to nebylo nezbytné, jsme řešili ošetření a konzultace telefonicky. Takto to vyhovovalo a bylo to fakticky správně a snížilo se riziko nákazy v čekárně nebo přímo na pracovišti, jak pro pacienty samotné, tak pro náš personál. Lidé to přijali dobře, statečně, občas si někdo postěžoval, že mu chybí společenský kontakt. Nejvíce však studenti středních škol a prvních ročníků vysokých škol, tam jim chyběl kontakt se spolužáky. Objevovala se nevraživost a určitá společenská paranoia, když někdo nesplňoval kritéria nošení roušek, stalo se zřídka, že lidé se navzájem udávali na policii. I takové případy byly, že přišla žena šikanovaná okolím, že nedodržela doporučení karantény a byla viděna v té době přáteli, kteří se od ní odklonili a udali ji na policii, ačkoliv to nebyla pravda. Během prázdnin a po prázdninách ještě krátce, dva týdny, byl stav ve společnosti pohodový, lidé se pomalu vraceli po dovolených k běžným pravidelným činnostem a než se nadáli, přišla druhá vlna pandemie, mnohonásobně s vážnějšími následky a bohužel i ztrátami na životech. Nebylo výjimkou, že celá rodina nákazu nepřežila, pokud byli členové starší a nemocní. Umírali nečekaně i mladší muži, kteří v určitou chvíli podcenili přivolání pomoci, a v posledních okamžicích již léčba nepomohla. Tak zůstalo mnoho vdov ve věku mezi padesáti a sedmdesáti lety, které se ocitly v krizové intervenci v naší ordinaci. Tato náhlá a nečekaná úmrtí semkla znovu přátele a začali si lidé navzájem pomáhat. Víme také, že se již ve společnosti neobjevovala udání a podobné sankce, ale že lidé se již více soustředili na vlastní přežití. Postupně si uvědomovali závažnost celé situace. Do Vánoc roku 2020 se nálada mezi lidmi

jevila spíše depresivní, úzkostná a plná beznaděje a z matku z toho, co bude, co mají dělat a jak se chovat. Lidí nakažených přibývalo, věřím, že ti, kteří tvrdili, že nákazu neprodělali, se s ní minimálně setkali a protilátky v menší či větší míře již mohli mít vytvořeny. Všichni v novém roce s novou nadějí na vakcinaci a posmutněli ze ztrát svých blízkých, mnozí ještě churavěli, do konce března 2021 minimálně. Zprávy o úmrtích přicházely týdně. Společnost se začala dělit, na ty, kteří chtějí být co nejdříve očkovaní a na ty, kteří očkování odmítají. Objevují se různé konspirace, nejsou známy výsledky klinických sledování po očkování, není jistota v ničem a v nikom. Není jisté, zda vakcína pomůže a ani není jisté, co všechno může vakcína způsobit. Jsme v mezidobí, můžeme očekávat další vlnu nákazy, virus mutuje, může se stát cokoliv, neboť jsme všichni v situaci, jakou nikdo z nás nikdy ve svém životě neprožil.“

V Pardubicích, dne 13. 6. 2021

MUDr. Andrea Wolna